МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО
свет

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГІалгІай АССР-а Лакхехьарча Совета а орган

КІиранди 25 ОКТЯБРЬ 1959 шу № 86 (2398) Мах 20 кап.

Берригача Советски Союза къахьегамхоша цхьа барт болаш къоабалъю СССР Министрий Совета Председатель новкъост Н. С. Хрущев Америка ВІашагІкхийттача Штаташка вахара итогаш

МАШАРЕИ ДОТТАГІЛЕНИ СИЙЛАХЬ-БОККХА НИКЪ

* * *

МИЛЛИОНАШ БАРИЙ ДЕГАШ ГІОЗДАЬХА ГІУЛАКХ

ХІара кердача дено хьахьокх мел доккха маІан долаш да СССР Министрий Совета Председатель новкъост Н. С. Хрущев Америка ВІашагІкхийттача Штаташка вахара исторически гІулакх. Советски правительства керте латтар США вахар берригаа машар чІоагІбарах халкъашта юкъера кхоххам кІаьдбарах боккха лоархІам болаш лерхІ дерригача машар безача халкъаша. Халкъашта юкъера гІулакхаш тоадара тІахьехаш йола машар эшача низи котало, Советски арахьарча политика цхьаькха а лоархІамера котало лоархІ цунах берригача хІама кхетадеча наха.

Вай халкъо цхьанне санна массане а къоабалъу новкъост Н. С. Хрущев Америке вахар.

Цу исторически визита хетаяь дукхача наха дакъа а лоацаш къахьегамхой собранеш чакхъювл укх деношка Москве а вай мехкарча кхыча городи а предприятешка. ДІайхача, дег тІара доагІача дешаца советски наха къоабалъю машар безаш йола Коммунистически партеи Советски правительстваи политика, дег тІара баркал оал машара гІулакха кІаьд ца луш къахьегача Никита Сергеевича Хрущевна.

КІоаргга маІан долаш да заводашка стройкашка чакхъювлача собранешка коллективаша тІаийду дакхараш. Цу декхарех керттера дар да — семилетка задани ханал хьалха кхоачашъелга.

Советски правительства керте латтача Н. С. Хрущева визита итогаш санна чІоагІа дувцаш хІама дац дерригача дунен тІарча наха юкъе. Массане а деррига герз дІададаккхара йола советски программа чІоаггІа раьза долаш тІаийцай халкъаша.

ВІашагІкхийттача Къамий Организаце Генеральни Ассамблея XIV сессе трибуна тІара новкъоста Н. С. Хрущева СССР арахьарча политика гІулакхаш дІа а дийцар еррригача паччахьалкхенаша масса дола герз дІададаккхар дерригача дунен тІа машар оттабара лоаттабеча къовсама керда зама хьаеллаш предложенеш Советски правительства цІерах дІа а кхайкайр.

Цу предложенеша чІоаггІа хьахьекхар Советски Союза машар безаш бола никъ цІена хилар, уж хьаллаьцар халкъаша, дерригача мехкашкарча прогрессивни наха.

«СОВЕТСКИ ПРАВИТЕЛЬСТВА ПРЕДЛОЖЕНИ, — йоахар Н. С. Хрущева ООН трибуна тІара, — **еннай духхьала цхьа хІама бахьан долаш — халкъашта юкъе бокъонца чІоагІа машар оттабара.**

Оаха цІенча дег тІара ях дерригача мехкашка: хІанз а цхьайолча моттигашка лелаеш йолча «Кийчле герзаца!» яхача лозунга духьал, оаха оттаю лозунг: «Бокъонца дІадоаккхаргда вай герз!» Водородни бомбаши ракеташи дукхагІа арахецара ца а доалаш, шоай халкъашта дукхагІа чуІе цІенош, школаш, больницаш хьалъяра, ялати, шуреи, дулхи дукхагІа дакхара, барзкъаш, кхыдола потребительски товараш дукхагІа арахецара даргда вай яхье. Из гІулакх къоабалдергда дунен тІарча дерригача халкъаша».

ЧІоагІа раьза хинна СССР дІадоладаь керда гІулакх хьаллоац еррригача социалистически паччахьалкхенашкарча къахьегамхоша. Укх деношка тІаийцача Всекитайски халкъий викалий собране Постоянни комитета резолюце тІа белгалдаьккхад. Китая правительствоси халкъои Советски Союзаца, кхыча машар безача къахьегамхошца, дунен тІарча халкъашца цхьана берригга низ тІабохийтаргба массане а дерриг герз дІадаккхара лоаттабеча юкъерча къовсама, аьнна. Деррига герз дІадаккхара йола Советски план йолчча тайпара къоабалъю кхыча социалистически мехкий правительствай заявленеш тІа.

Дерригача дунен тІа цхьаккха а хьаькъал дола саг вац дунен кхела хьакъехьа мел доккха маІан долаш я СССР предложенеш ца ховш. «Джугантар» яхача индийски газето, дуккхача наха хетар дувцаш, язду массане а герз дІададаккхара Советски правительства керте латтачо баьча тІахьехамах: «Цу тІахьехамо гІаддигар дерригача дунен тІара адамаш. Цхьатарра дуккха а адамаш хІалакдеш дола герз даь даьннача хана, из дІа а даькха нах сатийна а машаре а бахаргболаш никъ духьал оттабаьб Хрущева. Цу дунен машар чІоагІбара йолча кердача уйла, кердача хьаькъало гІаддугаш цецдаьхар дунен тІара халкъаш.

ХІаране кхетаду, тІема эша масса дола герзаш дІадоахе, бокъонца чІоагІа машар хургболга, массане а герз дІадаккхар — из керда тІом ца хилийтара эггара дикагІа бола никъ хилар. Унзареи нах хІалакбеши дола герзаш делга соцадича ца хезача тайпара боккха пайда наха хург хиларах лаьца дувц массадолча мехкашка. Масала, «Диспетчер» яхача американски профсоюзни журнала белгалдоаккх, герз дІадоаккхилга фуд аьлча, из да тІема долха деррига рузкъаш «дукхагІа школаш, наькъаш, дарегІа дола цІенош хьалдара, здравоохранена, социальни обеспеченена дІадохийтилга, хІаьта эггара керттера дар дерригача дунен тІарча наьха са тедари».

Дуккхача политически деятелашеи комментаторашеи уйла тІайохийт советски программа конструктивни характер йолаш хилара. Уж тешаш ба, нагахь санна массане а деррига герз дІадоаккхе цхьадола герзаш дІадоахилга къоастадеш йола новкъарлонаш шоаш цІаяргйолгахи йизза контроль оттаяра бола никъ цІенлург хиларахи. «Сона хеташ, эггара чІоагІагІа тхо, американцаш, тешадеш да, Іа белгалдаьккха цхьа гІулакх, из да бокъонца деррига герз дІадаккхара план кхоачашйича мара вІаштІехьахургдац чІоагІача контролеи инспекцени тешаме система вІашагІйолла, хІана аьлча тІаккха мехкашта шоайла къайладахьа хІама хургдац...» — яхаш язду Н. С. Хрущевга Гленсайдерча американка Лаура Баннистера (штат Пенсильвания). Цунна хетар бакъду ВІашагІкхийттача Штаташкарча наха даь ца Іеш кхыча мехкашкарчар а.

Машар безача халкъага хилча бакъахьа хетар къаьстта чІоагІденнад, деррига герз дІадаккхара гІулакх хІанз дунен хьалхашка латта эггара лоархІамегІа дола гІулакх лерхІаш йола цхьана яь советско-американски коммюнике араяьлча денз. Цу гІулакха конструктивни соцамаш дара берригга низ тІабахийта шоаш кийча хилар дийцар дунен тІа йоккхагІа йолча шин паччахьалкхен кулгалхоша. Тешавеш да Индеи, Индонезеи, кхыча паччахьалкхенийн правительствашта керте латтараша герз дІадаккхара йола советски план цІенхаштта тІаэцара тІахьехилга.

ВІашагІкхийттача Организаце сихха керттера терко тІаяхийта езаш хилар СССР предложенеш. Юкъара къамьлаш деча хана дукхагІа йолча делегацеша хьааьлар деррига герз дІа ца цаьккхача даргдоацилга. ХІанз Генеральни Ассамблея Хьалхара комитет повестка хьалхара пункт а яь, из гІулакх къоастаде йолаеннай. ООН-е дакъалоацараштa хетар дувцаш «Нью-Йорк таймс» яхача газето язду: «Гучадаьннад Советски план дукха а нах тІаувзаш бола низ болга», яхаш.

Хьагучох, дунен политика юкъе тІехь-тІехьагІа дукхагІа моттигаш нийслу халкъаш цхьана дахара. хІанзара эггара лоархІамегІа дола гІулакхаш нийса къоастадара решенеш лехаш.

Цхьабакъда, машар безача халкъашта лац герз дІадаккхара духьал бараш шоайла вІашагІбетталуш дола гІулакх тесса дита. Малхбузехьа хІанз а кхоачабеннабац халкъашта хетар ца а деш, — «Кийчдергда вай герзаш!» — яха лозунг хьалха тувсаш бола нах. Хьалххе а гуш хиннача тайпара, тІема заказех шоаш боаккхача пайдах хургдолчо кхерабаьча герз хьадераша из дІадаккхара новкъарле еш дола наькъаш леладу.

Машар лелабеш дола халкъаш фийла хьожаш да герз дІадаккхара моастагІаша гучахьа а къайлагІа а леладечунга, хІаьта царна хьаьдда духьале а ю.

Машар мел эшарий дегашка ба ССКП ЦК тІахьехам:

— Дунен халкъаш! еррригача паччахьалкхенаша массане а дизза а герз дІадаккхара тІехьа, атомнии водороднии герзашта тохкамаш делга даиман соцадара тІехьа къовсам лоаттабе!

(20 октябрерча «Правда» передовая)

* *

Массане а могаду исторически лоархІам бола гІулакх

Крекинг-завода № 2 йолча цеха болхлойи, инженерно - технически болхлойи, гІулакхера барийи собрани хилар укх деношка. Собрани Н. С. Хрущев США вахара хетаяь яр. Цу дешах лаьца доклад йир ССКП Сталински райкома секретара нов. Романова.

Собране эггара хьалха къамаьл даьча йоккхагІа йолча лаборантка Тупицына, аьлар:

— Н. С. Хрущев США ваха, толамца ше бихьа никъ чакхбаккхаро дог айдаь, дикача хьокхамашца къахьегаш я шоллагІча цеха коллектив, хІаьта хІанз тІаийцача декхарашка хьажа а хьежа кхы а лакхара декхараш тІаэца деза.

№ 13-14 йолча установка начальника нов. Власова йоах. Цу исторически визитах боккха пайда баргба дунен халкъашта юкъера машар чІоагІбара, хІаьта долчча тайпара вай мехкара вахар хІанз дІа а дайзад американски халкъа.

Керда социалистически декхараш а тІаийцар цеха коллективо. Иштта крекингисташа лаьрхІад установкай къахьегама овсарле лакхъяра счетах планал совгІа массехк итташ эзараш тонн сийрда нефтепродукташ яха.

Ю. ЗАХАРОВ.

Машареи доттагІлени визит

Тха фабрика болхлой коллектив чІоагІа хьинар айдаларца берригга низ тІабахийта къахьегаш я укх тІеххьарча хана. ССКП ЦК секретарь, СССР Министрий Совета Председатель нов. Н. С. Хрущев США вахаро, майрра доттагІлени машареи гІулакх чІоагІдара тІехьа цо къовсам лоаттабеш хиларо цІаькха а хьахьокх Советски Союз хадданза машара политика лелае кийча хилар.

Цу деша хетаяь яр укх деношка хинна тха фабрикерча болхлойи гІулакхера барийи собрани. Собране къамаьлаш даьча закройно-подготовительни участка болхлочо Мироненко Тамареи, цхьоалагІча участка мотористка Преловеи, участка мастера Поповичеи, иштта кхыбарашеи чІоагІа могадир нов. Н. С. Хрущев США вахар, хІаьта из цига вахара сийна тІаийца декхараш Октябра цІейга дикача хьокхамашца кхоачашде дош а делар.

Т. НИКОЛЕНКО,
Грозненски № 1 йолча барзкъаш тегача фабрика парторганизаце секретарь.

„Шийлача тІема" ша баша болабеннаб

Грозненски химически завода цехашка нов. Н. С. Хрущев США вахара хетаяь собранеш ю.

ЧІоагІа дог айдаларца чакхъяьлар ремонтно - механически цеха болхлойи инженерийи, техникийи, гІулакхера барийи собрани.

— ЧІоагІа баркал оал оаха Н. С. Хрущева, — йоах къамаьл даьча слесарий бригадира нов. Чеглакова, — машарцеи иразерча вахарцеи къахьегама нах Іалашбара тІехьа чІоагтІа къа а хьегаш къовсам лоаттабарах. Цу лоархІамерча гІулакха жоп а луш оаха дош лу хадданза завода оборудованега дикагІа болх байта.

Мастера нов. Корнева йоах:

— Иштта майра а хоадам боллаш а Советски Союза правительствос, къаьстта Н. С. Хрущевс «шийлача тІема» духьал къовсам лоаттабар бахьан долаш цу тІема ша баша болабеннаб.

№ 48 йолча цеха коллективо лаьрхІад Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 42 шу дизара сийна тІаийца декхараш сийленца кхоачашде.

А. АЛИБЕКОВ.

Исторически визит

ЧІоагІа теркам тІабахийта дувц Нохч-ГІалгІай пединститута студенташа ССКП ЦК секретарь, СССР Министрий Совета Председатель нов. Н. С. Хрущев США вахарах, машари доттагІали чІоагІдира тІехьа лоархІам боллаш гІулакх вІаштІехьа а даькха из юха цІаварахи.

ХІанз берригача Советски наха Н. С. Хрущев США бихьа никъ чІоагІа могабеча хана, тха студенташа а белгалду, шоаш из никъ дег чура къоабал беш хилари, хІаьта «шийлача тІема» ша масса хана а бошабаь дІабаккхеи дунен тІа машара малх хьакхетийта вІаштІехьадаргдолаши никъ из хилари.

М. ЮСУПОВ,
студент.

Хьалха латтараштa— карара-кара тела цІе байракхаш

Республикерча районаша, колхозаша, совхозаша хьайбай продукташ дукхагІа яхар а йохкар а духьа лаьца хиннача социалистически яхьа 1959 шера ийс бетта хиннача итогашка а хьежа, ССКП обкома бюроси Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Советои **соцам баьб:**

ССКП обкомеи Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Советеи карара-кара тела ЦІе байракх, хІара фуражни Іаттагара 2096 килограмм, е соахкарчул 194 килограмм шура дукхагІеи еррига мел яьккха шура 31 процент дукхагІеи яьккхача **Сунженски районага** йита. Паччахьалкхенга шура йоххара тІаийца социалистически декхар 112 процент кхоачашдаьд.

Шура йоаккхаш а паччахьалкхенга йохкаш а **Курчалоевскии, Шелковскойи, Каргалинскии, Ножай-Юртовскии районаша** дика болх баь хилар белгалдаьккхад.

ССКП обкомеи Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Советеи карара-кара тела ЦІе байракх цу тайппара йитай хІара Іаттагара 2. 342 килограмм шура яьккхача а, соахкарча ханаца нийсйича 32,3 процент дукхагІа а, 100 гектар долча юрта боахама лаьттанна лоархІаш 180 центнер а шура яьккхача **Сунженски района Кирова цІерахча колхозага** (колхоза председатель нов. Наумов, парторганизаце секретарь нов. Костюк); паччахьалкхенга шура йоххара тІаийца социалистически декхар 113,8 процент кхоачашдаьд.

Шура йоаккхаш а паччахьалкхенга йохкаш а **Сунженски района XIX-гІча партсъезда цІерахча колхозои Грозненски района 1-ча Мая цІерахча колхозои** дика болх баь хилар белгалдаьккхад.

ССКП обкомеи Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Советеи карара-кара тела ЦІе байракх йитай соахкарча ханаца нийсйича хІара Іаттагара 120 килограмми 100 гектар долча юрта боахама лаьттана лоархІаш 176 центнери дукхагІа шура яьккхача **Предгорни совхозага;** паччахьалкхенга шура йоххара тІаийца социалистически декхар 95,6 процент кхоачашдаьд.

Шура йоаккхаш **Ермоловскии, № 1 йолча шурийи, Грозненски шурийи совхозаша** дика балхаш даь хилар белгалдаьккхад.

* * *

ССКП обкомеи Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Советеи карара-кара тела ЦІе байракх йитай соахкарча ханаца нийсдича дехка дулх 1,7-зза дукхагІа даьккхача а паччахьалкхенга дулх дохкара тІаийца социалистически декхар 110 процент кхоачашдаьча а **Шелковской районага.**

Дулх доаккхаш а паччахьалкхенга дохкаш а **Сунженскии, Ножай-Юртовскии, Саясановскии, Каргалинскии, Курчалоевскии, Веденскии районаша** дика болх баь хилар белгалдаьккхад.

* * *

Фуаш гулдаь дика хьокхамаш хиларах, ССКП обкомеи Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Советеи карара-кара тела ЦІе байракх йитай хІара яхкача котамгара 105 фуъ гулдаьча а ялаташ дІадийнача хІара бІаь гектара лоархІаш 19. 780 фуъ гулдаьча а **Грозненски районага;** социалистически декхар 108 процент кхочашдаьд.

Фуаш гулдеш **Сунженски района колхозаша** дика болх баь хилар белгалдаьккхад.

Фуаш гулдаь дика хьокхамаш хиларах, ССКП обкомеи Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Советеи карара-кара тела ЦІе байракх йитай хІара яхкача котамгара 116 фуъ гулдаьча а, ялаташ дІадийнача лаьттан хІара 100 гектара лоархІаш 24. 275 фуъ гулдаьча а, паччахьалкхенга фуаш дохкара план 104 процент кхоачашъяьча а **Сунженски района XX-гІча партсъезда цІерахча колхозага.**

Фуаш гулдеш а паччахьалкхенга дохкаш а **Грозненски района 1-гІча Мая цІерахчеи «Аргун» яхачеи колхозаша** дика болх баь хилар белгалдаьккхад.

11 бетта план кхоачашъяьй

Диъ шу да Правобережни нефтяникаша «Горскнефта» нефтепромыслови управлене нефтяникашца яхь а лаьца болх бу. ХІанз Сийлахь-боккхача Октябра сийна кхы а чІоагІа социалистически яхь а йоаржаяь болх беш ба уж. Цу яхье «Горскнефть» вай республике хьалхле лелаеш я. Правобережненцаша царта а хьежа керда декхараш тІаийцад.

ХІанзалехьа а доккхий толамаш даькхад Правобережни нефтяникаша. 11 бетта йола мехкдаьтта даккхара план 15-ча октябре кхоачаш а яь, декабрь бетта чотах болх беш ба уж. Сийлахь-боккхача Октябра 42 шу дуза ди тІакхоачаш шера йола план кхоачашъе, аьнна, декхар а оттадаьд цар шоашта хьалхашка. Нефтяникаша 700 эзар сома паччахьалкхенна рузкъа кходаьд, хІаьта Іана кийчо а яьй.

Доккхий толамаш доах нефтепромысла цхьаболча къахьегамхоша. Уж ба мехкдаьтта доаккха операгораш Бетиров, Асхабов, Линник, Дакаев кхыбараш а.

Нефтепромысле дика болх беш ва Бетиров Сайдами. Шин шера оператора помощникал болх беш хиннав из. Дукха ха йоацаш кхаь бетта йола операторий курсаш а яьха 1-ча октябре денз мехкдаьтта доаккхача операторал болх беш ва из. Дика хьож из скважина болх мишта бу. Іана дика кийчо а яьй цо шоай сменах йолча скважина. Станокий креплешка а хьежа, оборудованена даьтта хьекхад, кхыдола балхаш а даьд. Цул совгІа ший балха говзал лакхъю цо технически литература а дешаш. Сийлахь-боккхача Октябра 42 шу дизара сийна берригга нефтяникаша санна доккхий къахьегама толамаш доах Бетирова а.

Сурта тІа: Бетиров Сайдами скважине нефтяни насоса беча балхага хьожаш ва.

С. КОСТИН.

Хьаькъал котдаргда

ЦаІ санна берригаш а раьза а болаш дег тІара къоабалйир нов. Н. С. Хрущева США вахара итогаш 23-ча октябре гаражни оборудоване заводе вІашагІкхийттача болхлошеи гІулакхера барашеи. Собране доклад яьча ССКП Грознера горкома секретара нов. В. С. Симарзинеи цул тІехьагІа пренеех къамаьл даьча болхлошеи белгалдаьккхар дунен тІа машар оттабара, цІаккха кІаьд а ца луш, къовсам лоаттабеш вола нов. Н. С. Хрущев США вахарах халкъашта юкъера кхоххам лаьгІбалар. Иштта белгалдаьккхар цар Н. С. Хрущеви Эйзенхауэри вІашагІкхетаро паччахьалкхенашта юкъера гІулакхаш машарца къоастадеш бола никъ дикагІа хилар гучадаккхар а.

ГАРО яхача завода коллективо 9 бетта план 102 процент кхоачашъяь хилар а октябрь бетта шин декада план доккхийча толамашца кхоачашъяь хилар а дийцар къамаьлаш даьраша.

— Цу йоккхача исторически визито, — аьлар ОГМ слесара нов. Беличенко, — дунен тІа мел долча прогрессивни адамий дегаш гІоздаьхад, цо хьахьекхад адамаш шийла тІом дІабаккхар дезаш хилар. — Дерригача советски халкъо санна оаха а нов. Н. С. Хрущев США вахар гІаддахарца къоабал а ду, тхоай отдела шера йола план ханал хьалха кхоачашъе дош а лу.

Нов. Н. С. Хрущев Америке вахаро дунен тІа машар оттабара гІулакх дикка тоадар дийцар механически участка токара Хайрулина.

«Механически участка коллектив Советски Союза машара политиках доаккхал деш я. Машаро мара лургдац адамашта ираз» — аьлар цо. — Октябра 42 шу дизара сийна октябра бетта план къоачашъергья оаха, — аьнна чакхдаьккхар ший къамаьл нов. Хайрулина.

— Дерригача дунен тІара прогрессивни адамаш Іалаьмате боккха лоархІам беш да нов. Н. С. Хрущев США вахара а из Эйзенхауэрца вІашагІкхетара а, хІана аьлча, адамашта машар а вахар а деза, — аьлар сборочни цеха слесара нов. Липске.

— Н. С. Хрущева даьча къамаьлаша США къахьегамхой тешабаь ца Іеш, дуккха миллионаш къахьегамхой тешабаьб Советски Союза арахьара политика бокъонца йола машара политика хиларах, — аьнна чакхдаьккхар цо къамаьл.

Сборочни цеха слесара нов. Журавела аьлар: «Нов. Н. С. Хрущева США даь къамаьлаш, къаьстта ООН-е герз дІадаккхарах даь къамаьл — адамий вахар тоадара къамаьл да. Тха дегаш айдаьд цу гІулакхо. Оаха дош лу 1959 шера йола производственни план тІеххоачашъе».

Нов. Н. С. Хрущев США вахар къоабалдарах а шера йола производственни план декабрь бетта кхоачашъергхиларах а йола резолюци тІаийцар собране.

Сурта тІа: Трибуна тІа къамаьл деш латт слесарь **Ю. Липский.**

Хь. МАГОМЕДОВ.
Ю. Плиева сурт.

ХЬАЖКІАШ ЧУИЙЦА ЯЬННАЙ

Курчалоевски районе мел йола колхозаш хьажкІаш чуийца яьннай.

Ялаташ дІаийдеча пункте хьачукхаьчай 1.300 тонн томараш тІехь хьажкІаш. Кхы дІахо а дохкаш латт паччахьалкхенга ялат.

ХьажкІаш лелаеча болхлоша из культура дикагІа хьувкъаяр духьа лоаттабаьча къовсама итогаш еш латт. Хьалха латтача Ленина цІерахча колхозе болх дикагІа баьб республика Лакхехьарча Совета депутата Эльтиева Хаврас кулгалдеча звенос. ХІара гектара тІара фуалъяьккха хьажкІа 50,2 центнер а йоаккхаш 22 гектара тІара хьажкІаш яьхай цу звенос.

ХІара гектара тІара шовзткъа центнер гаргга хьажкІаш яьхай Ильясова Жамсареи цун юший Ильясова Кильсеи звеноша.

ХІанз хьажкІий кхашкара гІад доаханна дІаозаш а мукъадаьнна кхаш аьха доахаш а боахк колхоза механизатораши полеводаши.

СССР Министрий Совета Председатель Н. С. Хрущев Франце гІоргхилара хьакъехьа

Французски Республика президента де Голла Франце вола аьнна вийхав СССР Министрий Совета Председатель Н. С. Хрущев. Н. С. Хрущева де Голла баркал а аьнна, ше ва раьза хилар дІахайтар.

Н. С. Хрущев Франце гІоргволча ханах а программах а дола дош тІехьагІа къоастадергдолаш да.

Партийни вахар

Района экономика чIоагIа дегIаенай

Укх тIеххьарча шерашка чIоагIа дегIаенай Грозненски района промышленнии юртбоахамеи производство, тоаденнад районерча къахьегамхой вахара-хьал, лакхъеннай цар культура.

Укх шера районерча колхозашеи совхозашеи дика вIаштIехьадаьха чакхдаьхад ка бола ялати, баьца даараши, комсаши чуэцара балхаш, пачхьалкхенга ялат дохкара декхар 126 проценти, баьца дaараш дохкара декхар 108,5 проценти кхоачашдаьд. Дика чакхдаьхад гурахьа дув ялаташ дIадереи зябь ахареи балхаш а.

1958 шераца нийсдича доккхий доахан 54 проценти, хьакхарч 59 проценти, коа тIара оалхазараш 70,3 проценти дукхагIа да районе укх шера. Соахка укх хана колхозашеи совхозашеи пачхьалкхенга дехкачул 828 тонн дукхагIа дулхи 535 тонн дукхагIа шуреи, 1,5 миллион дукхагIа фуаши дехкад укх шера, хIаьта ханал хьалха 127 проц. кхоачашъяьй тха дIадалара шера йола план, 101 процент — фуаш дIадалара план.

Дика хьокхамаш долаш шоай социалистически декхараш кхоачашду Ленина цIерахчеи 1-ча Мая цIерахчеи колхозаша а Грозненски шурий совхозо а.

ТIаийца декхараш кхоачашдеш дикачa толамашца къахьегаш я районерa промышленни предприятеш а. Иштта «Правобережное» яхача мехкдаьтта промыслови управлене коллективо мехкдаьтта даккхара цхьайтта бетта йола план 10 октябре кхоачашъяьй, планаца нийсйича къахьегама овсарал 18,7 процент лакхъяьй. Мехкдаьтта тоннага дIабода мах лохбара счетах 700 сом ахча кходаьд. Дика хьокхамаш долаш ший декхар кхоачашдаьд карьерни механизированни боахама коллективо а. Валовой продукци арахецара 9 бетта йола план 122 процент кхоачашъяьй.

Шоашта хьалхашка латта декхараш кхоачаш а деш дика къахьегаш хьайоагIа Ермоловски элеватора а, Ермоловскии Ханкалаи яхача машинаькъа станцей а, Грозненски лесхоза а коллективаш.

Эргадаьннад районерча промышленностеи юртбоахамеи доакъош, дегIаенай района экономика.

ЧIоагIа теркам тIабахийта дийцар районерча промышленни предприятейи, колхозийи, совхозийи, экономика дегIаярах а дIахо из кхы а сихагIа дегIайоалае торонаш хиларахи дола дош укх шера 22 октябре хиннача районни партийни конференце.

Конференце отчетни доклад яьча ССКП райкома секретара нов. Х. М. Магомадова а пренеех къамаьлаш даьча делегаташа а белгалдир района боахам дегIабоалабеш укх шера даьха толамаш гаьнна кхоачам боцаш хилар, хIана аьлча районе мел йолча торонех бизза пайда а эцаш, йоагтIача тайпара районни партийни организаце балха хьалхле а лелаеш деррига балхаш леладаьдаларе дуккха дикагIа, лакхагIа хьокхамаш долаш хьалхашка латта декхараш кхоачашде торонаш хиннадаь.

Грозненски района партийни организаце ССКП XXI съезда решенеши, ССКП ЦК декабрьскии июньскии Пленумий соцамаши, соахка хиннача районни партийни конференце решении кхоачаш а еш дикка тоабаьб колхозаштеи, совхозаштеи, РТС-аи промышленни предприятештеи хьалхле лелаяра болх. Масала, соахка хиннача партконференце чIоагIа критика а еш бийцар Ленина цIерахча колхоза парторганизаце болх. Цул тIехьагIа чIоаггIа теркам тIа а бахийта районе тIехьаюсаш хиннача цу колхоза боахам айбе лаьрхIар колхоза коммунисташа, колхоза правлене балхага дикагIа хьажа а хьожаш нахацара бувзамаш чIоагIдир цар. ХIанз колхоз районе хьалха латтача боахамий мугIаре латт. Иштта укх шера колхозе хIара гектара тIара кIа 19,4 центнери, мукх 16,2 центнери, гидуаргаш 12 центнери яьккхай, хIаьта пачхьалкхенга ялат дохкара план укх шера 1 сентябре 188 процент кхоачаш а яьй, ханал хьалха кхоачашъяьй пачхьалкхенга шуреи фуаши дохкара план, 874 эзар сом лакхбеннад колхоза пайда.

Цхьабакъда, дукхха кхоачамбоацараш а гучадаьхар къамаьлаш даьча делегаташа.

№ 1 йолча шурий совхоза директора нов. Ревякина парте райкомаи вай республикерча цхьайолча лакхерча организацей кулгалхоштеи чIоаггIа критика а еш белгалдаькхар, пачхьалкхенга дIателаш йола юрта боахама продукташ дIайиеш йолча организацей болх во вIашагIбелла хилар.

— Уж продукташ къа а хьийга хьаяха аттагIа да, хьаьхачул тIехьагIа уж вай республикерча приемни пункташка дIачулучул, — йоах нов. Ревякина, — хIаьта шура укх аьхки цхьайолча хана Орджоникидзе а кхухьаш дIатийнай оаха, Грозне цхьаьцца бахьанаш а доахаш дIаэца ца тигар бахьан долаш.

«Советская Россия» яха колхоз районе тIехьаюсаш ярех я. Из тIехьаюсаш хилара бахьанаш гуча а доахаш дир ше даь къамаьл цу колхоза агронома нов. Комаровас.

Колхоз юрта боахама балхашта тIехьаюсаш хилара, тIеххьарча цхьан шин шера колхозо шийна хьалхашка латта декхар кхоачаш ца дара бахьан нов. Комаровас лерхI, колхоза дика доал дергдолча кулгалхошца а юртбоахама специалисташца а Iалашъяь ца хилар, юрта бахача нахаца беш бола политико-массови болх чIоагIа мела лелабеш хилар.

— ХIаьта цу гIулакха дукхагIа долча даькъе бехке яр парте райком я, — йоах цо.

Юрта бахача наха, шоай низаца шоашта хьалдеш латташ цхьа ши бIаь совгIа цIа да. Бакъда цар гIулакхага хьожаш, царна эшача материалий йоакхо еш саг-м вац, йоах оратора.

Грозненски РТС директора нов. Подлужныйс шоай болхлой коллективо даьха цхьадола толамаш белгалдаьаьлча дийцар, РТС мастерскеш эшаш йолча инструментаца оборудованеца, хIаьта иштта запчастешца Iалашъяра болх чIоагIа ледара лелаш хилар, хIаьта цу лоархIамерча гIулакха йоакхо кIезига еш хилар а.

Петропавловская яхача станицерча школа директора нов. Хрусталевси Ермоловски совхоза № 1 йолча отделенерча цеховой парторганизаце секретара нов. Дайкои парте райкома критика йир, райкома секретараш юрташка кIезига ахар а, цар нахе лекцеши докладаши кIезига ешаш хилари, цунга хьажжа политико-массовии партийно - организаторскии болх юрташка чIоагIа ледара хилари бахьан долаш.

ЧIоагIа теркам тIабахийта дийцар «Аргун» яхача колхоза председатела нов. Понамарева шоай колхозе бахача, цIенош хьалдеш боахкача наха стройматериалаш чIоагIа эшаш хилар, къаьстта шифер е тIаюлла кирпишк а йолаш, хIаьта кхыметтел хьаэца цхьаккха тайпара хьастам а тикашка ца хилар. Цу гIулакха дукхагIа долча даькъе бехке яр райПО я. ДIахо нов. Понамарева дувц, «Аргун» яха колхоз Грознена эггара гаргагIа улла колхоз яле а, Солже яхача юрта хIанз а электричество ца хилар.

Иштта делегаташа белгалдир хIара 100 гектара тIара йоаха продукташ районе кIезига хилар, хьакхарч кхеяра декхараш кхоачашдеш ца хилар, продукцега дIабода мах лакха хилар. Иштта Ермоловски совхозе планах 30 сом мара доацача хIара центнер ялатах 77 сом дода, хIаьта Староюртовски совхозе хIара итт фуага 10 соми 49 кепиги дода. Производственни процессашта автоматизации механизации яра гIулакх а чIоагIа ледара лел районе. Уж кхоачамбоацараш белгалдир делегата Староюртовски совхоза директора нов. Решидовеи, Грозненски шурий совхоза директора нов. Шагои.

«Правобережни» НПУ парторганизаце секретара нов. Паука дийцар, хIанз шоай управлене еррига скважинаш телеуправлени йолаш хилarах, бакъда, йоах цо, нефтяникашта болх бе аттагIа хилийта буровой турбаш кхестае вай заводаша кердача конструкцех арахецаш дола дIоагIаш дуккха кхоачамбоацараш долаш да. Массехк бIаь тума дIа а дахийта хьадаь из дIоагIа кIезига болх бича дIакхосса цезаш хул, вешта аьлча кхы дIахо болх бе йиш йоацаш соц, ши кхо сом дIадодаш йола цун деталаш ца хилар бахьан долаш. Цу гIулакха терко е еза вай заводаша.

Парте Грозненски района кхалнаха юкъе беча балха отдела заведующе нов. Берсанова ший къамаьл хетадир цхьаболча партийнии советскии болхлоша кхалнаха юкъера болх лерттIа дIабахьара новкъостал деш ца хилара.

Грозненски район Сунженски районаца яхь лелаеш я, хIаьта цу яхье тIаийца декхараш мадарра кхоачашдац шинна а районо.

— Юрта боахама а промышленноста а доакъошта вай парте райкомаша йоаггIача тайпара хьалхле ца лелаяр да из, — йоах конференце къамаьл даьча парте Сунженски райкома секретара нов. Попова.

ЧIоаггIа теркам тIабахийта ладийгIар делегаташа ССКП Нохч-ГIалгIай обкома секретара нов. Трофимова даьча къамаьлага.

ССКП райкома отчетах решени тIаийцар конференце, хIаьта райкомеи ревизионни комиссеи керда состав а VIII-ча областной партконференце бахийта делегаташ а хержар.

* * *

Парте кердача райкома хьалхара пленум хилар. Цу пленуме дийцар организационни дош ССКП райкома бюрои секретараши харжар. Райкома секретаралла хержаб нн. Б. С. Чадови, Х. М. Магомадови, Н. С. Коробоваи.

С. КОТИЕВ.

Кхоачамбоацараш дIадоахаш, керда декхараш тIаийдеш

Коммунистически къахьегама ударники бригадеи яха сийлен цIи яккхара тIехьа дIаболабаь болам дика хьал а лаьца дика къахьегаш хьайоагIа Грозненски локомотивни депо болхлой коллектив. ТIаийца декхараш дика кхоачашду цо хIанз. 9 бетта йола мухь дIа-юха кхахьара план 108 процент кхоачашъяй, хIаьта кхо эзар совгIа беза мухь кхухьа поездаш дIа-юха йигай, 1117 тонн коача доагам кходаьд.

Из сийлен цIи яккхара лелаеча яхье масса хана а хьалха латтараш коммунисташ ба. Царех ба машинист - инструктор Н. П. Нефедов, Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета депутат машинист П. К. Безлепкин, слесарь Б. Яковлев, токарь А. Карасев, иштта кхыбараш а. Парте боацарашта хьокхам а луш семилетка ялх шера кхоачашъяра тIехьа коталонаш йоах цар. Семилетка план ялх шера кхоачашъе дош деннад коллективо.

Уж лакхехьа белгалдаь хьокхамаш а, хIаьта иштта депо коллективо даьха кхыдола толамаш а дийцар локомотивни депо партийни организаце укх денношка хиннача отчетно-харжара собране. Партбюро секретара нов. Василенко яьча отчетни доклада тIа белгалдаьча тайпара парте мугIараш лакхдар тIехь дикка болх баьб партийни бюрос.

Доклада тIа а къамаьлаш даьча коммунисташа а къаьстта терко тIаяхийтта дийцар кхоачашде дезаш хьалхашка латта декхараш.

Иштта коммунисташа дийцар къахьегама дисциплина дика лелаяра тIехьа, партсобранeй решенеш кхоачашъяра тIехьа, массово-политически болх айбара тIехьа партийни организацес къаьстта цун бюрос болх мела лелабаь хилар. Иштта кхоачамбоацаш лаьрхIар собране партийни контрола комиссеш вIашагIъехка дикка ха яле а цар болх геттара ледара лелаш хилар а.

Уж кхоачамбоацараш сихагIа дIадахара тIехьа йоаггIаш йола решени тIаийцар партийни собране.

Г. АНОХОВ.

№ 20 йола „Агитатора блокнот“

ССКП Нохч-ГIалгIай обкома пропагандаи агитацеи отдела «Агитатора блокнота» 20-гIа номер араяьннай.

«Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 42 шу дизарах ергйолча беседашта йола материалаш» яхача рубрика кIал кепа теха я Э. Лина язъяь «Советски халкъа триумфальни коталоний шу» яха статья. Цигга кепа теха я Е. Русина язъяь «Ханнахьа а дика вIашагIделла а чакхдаккха бешамаши комсаши дIайогIилга» яха статьяи М. Хункаевеи С. Цициевеи язъяь «Овлаяал даржарах доалача зуламех» яха статьяи.

«Семилетке хьалха латтараш» яхача разделе кепа техача «Ремонт йоацаш 215 дени буси болх баьб установка» яхача корреспонденце тIа дувц, Октябрьски цIейна хьалхарча социалистически яхье а яьнна Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача завода № 43-1 йолча установка даьхача производственни толамех.

Агитационно- массови балха хроника а я блокнота тIа.

Дунен халкъашта юкъерча гIулакхех йолча темаех лаьца блокнота тIа кепа теха я Ф. Иванова язъяь «Машареи доттагIленни исторически мисси» яха, Н. С. Хрущев США вахарах йола статья.

«Семилетка минута» — иштта керте а язъяь блокнота тIа я цифраши бакъдараши. Цигара агитатора корайоагIаргья СССР-е ворхI шера чухь цхьан минута мел дукха болати, чони, электроэнергии, вахача метте эшаш дола предметаши арахецаргда, кIори, мехкдаьттеи кхыдола пайдане оахкамаши доахаргда хьахьокхаш йола цифраш.

Агитатора новкъостала лекцейи, докладийи, беседайи темаш а я блокнота тIа.

Дика рационализатор

Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 42 шу кхачарах лаьца ССКП Центральни Комитета даьча тIахьехамашта жоп луш социалистически яхье а яьнна, къахьегаш я производственни предприятей контора подсобни стройматериалаш кийчъеча механически мастерской коллектив. ТIехдика да цар балхацара хьокхамаш. Балха тIа дика ка яларал совгIа цу юкъе рационализаторски предложенеш а кхухьаш къахьегама овсарле лакхъяра коллектива новкъостал деш хьавоагIа вытяжни станока слесарь вола новкъост Гринько Андрей. Дукха ха йоацаш цу станока чугунни втулка дIа а яьккха шарико-подшипникаш а оттаяь, цу вытяжни станоко балха овсарле Iалаьмате чIоагIа лакхяьй, цул совгIа, дукха паччахьалкхен рузкъа а кходу из станок эргаяккхаро.

Новкъост Гринько Андрей дика рационализатор а производственник а хилар белгалдеш, механически мастерской администраце а профсоюзнии партийнии организацеша а ахчан совгIат делар цунна.

7-гIа ноябрь хьатIакхоачаш шоай мех-мастерской болхлой цIерах дош деннад слесара-рационализатора нов. Гринькос дезача цIейна сийленца накъа дахара къахьегама совгIаташ кийчде.

Сурта тIа: слесарь Гринько Андрей вытяжной станока ремонт еш воалл.

Ю. ПЛИЕВА,
сурти тексти.

Оаха яздаьчох хиннар

„ДикагIа кхоачашде къахьегамхой хьашташ“

Укх шера 13-ча августа «Сердало» кепа техаяр укх тайпара корта а болаш йола Наьсаре райПО балха гIулакхаш дувцаш йола рейдови бригада материалаш. Цу материалаш тIа белгалдаьха кхоачамбоацараш бакъхилара, уж дIадахара шоаш даьраш дувцаш а редакцега письмо дайтад Наьсаре райисполкома председатела нов. Тебоевс. Иштта яздаьд письмо тIа: «...Дошлакъа-Юртарча тика заведующи Гамурзиев Ахьмад балхара дIаваьккхав, ресторана производства заведующи Наздравчевана выговор яьй, общепита заведующегара Бекмурзиевгара лерттIа болх тоабелга дIа а дийхад...»

15 ОКТЯБРЕ кхоачашъяьй 10 бетта йола план

Деррига советски халкъ санна, дог гIоздаьнна Октябра 42 шу дизараи ноябреи-декабреи хургйолча ССКП ЦК Пленумаи доккхий къахьегама толамаш а доахаш сийленца накъа болх вай республикера къахьегамхой а.

Грознерча промышленни предприятешта юкъе цIи хеза я № 2 йола барзкъаш тега фабрика. Ленински районерча предприятешта юкъе хьалхара моттиг яьккхай 2-ча квартале фабрика коллективо.

Цудухьа Нохч-ГIалгIай облсовпрофои Министрий Советои хьалхара премиеннай цунна.

ТIехьайисаяц из хьинар дола коллектив 3-ча квартале а. Дика дог гIоздоаккхаш я къахьегама коталонаш хьахьокхаш йола цифраш. Валовой продукци арахецара план 118 проценти тикашка дохка товараш дIадалара план 148,3 проценти кхоачашъяьй, ах миллион сом гаргга пайда баьб 6110 квадратни метр зипи кIадеи ходаьд фабрико. Иштта кхоачашдаьд коллективо планах оттадаьча тайпара масса тайпа барзкъаш арахецилга а. Фабрико арахец маIанаьха а кхалнаьха а барзкъаш, плашащ, берий барзкъаш. Вай республикерча а кхычахьарча а торгови системашка нах раьза а болаш, дIайиду № 2 йолча фабрико даь барзкъаш. ДIабахача 9 бетта 3 миллионни 871 эзари сома пайда баьб фабрико.

Шийгара хьалхара моттиг дIаяла лаьрхIа яц коллектив. Из хьахьокх «Горскнефть» яхача нефтеуправлене кхайкарал хьал а лаьца, 7-ча октябре Сийлахьча Октябра сийна коллективо тIаийцача доккхийча декхараша: «10 беттара план 25-гIа октябрь тIакхачале кхоачашъе, кIадеи зипи кходелга 25 эзар метрага дIакхоачаде...»

Дизза кхоачашдаьд коллективо ший дош. 10 бетта йола производственни план 15-ча октябре кхоачашъяьй, хIаьта ийс бетта, шера 25 эзар квадратни метр е езача 24-эзари 3 бIаьи квадратни метр кIадеи зипи кхо а даьд цо. Дикка лакхьеннай укхаза къахьегама овсарле а.

Уж йоккхий къахьегама коталонаш яьхар барт тайна, дукха къамех болча нахах латтача коллективо. Коллектива юкъе ба 2 бIаь гаргга кагий нах, дукхагIа бараш кхалнах а болаш. Царна юкъе ва 76 комсомолец. Кагирхой къахьега гIулакхех шийга хаттар дича комсомольски организаце секретара, нохчочо нов. Вахаева аьлар: «Нийсса ахаш хIана бац аьнна хьинаре къахьегаш кагирхой ба тха коллектива юкъе. Дика болх барал совгIа шоайла вIаший новкъостал деш а барт тайна а я тха интернациональни кагирхой коллектив.

Коммунистически къахьегама бригада яха цIераш яха къахьегаш я коммунист нов. Минаев начальник вола кIадаш кийчду цех, коммунист нов. Афанасьев керте латта механически цех, нн. Никитини Шауловаи мастераш бола барзкъаш доаха цех.

КIадаш кийчдеча цехо масса хана тIеххоачашъю производственни план, хIана аьлча, цо кхоачаш ца йича кхыча цехий а е йиш яц план кхоачаш. Укх цехерча комсомольцаша М. Чичук, Р. Шандыба болх дика барал совгIа заочно деша а деш. Хьалхарчо укх шера нефтяной институти шоллагIчо 10 класси йоакх. Москверча текстильни техникуме деша ягIа комсомолка Тарасянц.

Фабрике эггара лоархIамерча цехах цаI я барзкъаш хьадоаха цех. Цун керттера декхар да барзкъаш дика хьа а даьха барзкъаш тегача цехага дIадалар. Из гIулакх цехо дика кхоачашдарах енна ЦIе байракх йоалл цехе.

11 шера цехе болх беш йолча сменни мастера коммуниста нов. Шауловас хьахайтар ше болхлошта раьза хилар, ший цехе тIехьависа болхло ца хилар. Къаьстта дика болх бу аьнна белгалбаьхар цо, станокашца кIадаш хедадеш бола комсомольцаш Феньева Аннеи, Хумидов Ширвании. Аннес болх бу диъ шу дизад, Ширвани фабрике балха вена ах шу совгIа ха мара яц.

— Ширване беча балхага хьежача, — йоахар мастера, — цох саго къона болхло ва аргдац. Къанача болхлоша санна балха овсарле а йолаш болх бу цо. Балха эттача хана денз безам а болаш, цо хьинаре къахьегарах Iомабеннаб цунга из болх. Иштта къахьегаш я, укх Октябрьски социалистически революци яьнна 42 шу дизара хьалхарча деношка № 2 йолча барзкъаш тегача фабрика коллектив.

Хь. ГАЛАЕВ.

Слесара А. М. Малинкина къахьегама совгIат

Сийлахь-боккхача Октябра 42 шу дизара кердача къахьегама совгIаташца накъа гIоргболаш ба, Москверча электрически лампаш еча завода рационализатораш. Оборудовани эргайоаккхаш итташ предложенеш яьй предприяте. ХIара кхоалагIа вола болхло рационализатор а волаш йолча сеточно-электродни цехе зIамигача радиолампашта цхарилгаш тIацехкаргдолаш йолча ше модернизаци яьча автомата тохкам баь воалаш латт цIи хеза вола новатор Социалистически Къахьегама Турпал — слесарь А. М. Малинкин.

Эргаяьккха тоаьяча автомато дергда цхарилгаш хьадеча хана де мел деза балхаш, кхыметтел хIанзалца кулгашца. чIоаггIа низ тIа а бохийташ деш хинна хала балхаш а тIехьа. Цо йиш хулийтаргья къахьегама овсарле дикка лакхъе а хьаеча хIамай дикал тоае а.

Сурта тIа: мастер А. М. Малинкин (юкъервар) модернизаци яьча автомата беш бола болх рационализатораш болча мастерга И. К. Кудекингеи (аьрдехьарвар) слесарга Н. А. Мелиховгеи дIахьокхаш воалл.

В. Кунова сурт.
ТАСС фотохроника.

Советски сага балха дии мукъа хаи

ТIехь-тIехьагIа ебаш латт дог гIоздоаккхаш йола коммунизма белгалонаш. Кхы цхьаькха цу тайпарча дикача белгалонех я, тIадоагIача шера массанахьа вай дахара юкъе гIоргдола ворхI сахьата балха ди.

Вай хьалъю коммунизм, берригача наьха вахар цхьаккха хIама ца эшаши дизза иразеи хилийта. Цхьабакъда коммунизм рузкъа шортта хилар хинна Iац. Коммунизма керттера чулоацам цIаккха а хиннабац цу хана ваха саг духхьала рузкъанца Iалашвар.

Коммунизмо дегIадоаладу сага хьаькъал, кхетам, культура, из унахцIена могаш хилар, дизза гучадоакх цун хьинар, талант, шийна болча сакъердама бергболаш болх аттача боаккх.

Коммунизм хьалъяро кийчо ю дIахо хIара сага балха ди лоацдаран. цунна мукъа ха совъяккхаран. ССКП XXI съезда йоккха программа оттаяьй коммунизм шерра хьалъеча хана халкъа дахара а культура а хьал лакхдергдолаш. Цу программа лоархIамегIа дола дакъа да вай мехках эггара лоацагIа балха ди дола мохк белга. ХIанзза дукха ха йоацаш ССКП Центральни Комитетои СССР Министрий Советои, ВЦСПС-ои лоацдаьча балха денга далараи, гIулакхерча наьхеи болхлойн алапеш нийсдаран ханаш оттаеш баьча соцамо хьахьокх ССКП XXI-ча съездо баь соцам парте нийса чакхбоаккхилга. Из ба коммунистически кхоаненгахьа боаккха гIа.

* * *

Балха ди лоацде гIерташ болхлоштен капиталисташтен юкъе лаьтта къовсам классови тIема дерригача исторе тIа къаьстта белгала ба. Шийна тIабоагIа пайда совбаккха гIерташ боарам боацаш къиза я капитал болхлошца. «Капитала,— яздаьд К. Маркса,—хеттац болхлой низа ха мел йIаьха я. Балха дийнахьа балхага кхача йиш йолча болхлой низа мара бала бац капитала. Из Iалашду цо, яьхача ахархочо лаьттах йоалла хьоанал хьаIовдарца, цунах боала пайда лакхбеш санна, болхлой низа ха лоацъярца».

Къаьстта къиза боацабора болхлой паччахьа волча хана Россе, балха ди 12—14 сахьатага кхоачаш а кхы дукхагIа а дар.

«Капиталиста Рабушенске «АМО» яхача авторемонтни мастерске са хадаш хала беш хиннача балхах лаьца Лихачева цIерах йолча автомобилаш еча заводерча къаьнача болхлоша дувц: «цу хана деннеи бийсаннеи 14—16 сахьата болх бора, хIаьта алапи низткъа мара тоъацар». 8 сахьата балха ди, цу хана ше бахьан дуккха къовсам лоаттабеш хинна дага латта хIама мара дацар.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски Революце дIадаьккхад капиталисташта каторжни къахьегилга. Капиталистий эксплуатацении Iазапеи гIабаш доха а даь, цо болхлой класса дукха хана денз чIоагIа дага даьллар кхоачашдаьд — оттадаьд 8 сахьата балха ди. Эксплуататорий Iоткъамах мукъабаьнна къахьегам, хIанз советски мехка дог гIоздоаккхаш а сий долаш а ба. Дунен тIа эггара хьалха эттад болхлой а берригача къахьегамхой а къахьегам мамогга аттагIа хилийта, цунца цар бахара хьал а тоаде гIерташ дола Iаьдал.

1918 шера В. И. Ленина яьхад ца соццаш балха овсарле лакхъяро торо лургья социализме... «балха ди ворхI, ялх сахьата, кхы лоацагIа хургдолаш лохде».

БархI сахьата балха ди оттадаьчул тIехьагIа, тIом хьале хьалхарча шерашка советски паччахьалкхе дIахо из лоацде йолаелар. Цхьабакъда, Дай-мехка тIемо новкъарле йир цу гIулакха. ХIаьта вай тIемо яь човнаш ерзаяь а халкъа боахам чIоаггIа лакхбаь а даьнначул тIехьагIа парти а правительство а юха а йолаеннай балха ди лоацде.

1956 шера денз хьа 7 сахьата балха денга баьннаб миллионаш хиллал бола кIорен, химическии, Iаьржачен, цветнойи металлурген, цементнойи иштта кхыйолча а промышленностера болхлой. ХIаьта лаьттан кIалхарча балха керттера дакъа леладераша дийнахьа ялх сахьата бу болх. Праздникан мукъача деннеи хьалхара балха ди массанахьа а шин сахьата лоацдаьд.

Гарггарча хана ворхI сахьата балха денга боах машинаш ечеи, металлах хIамаш ечеи, маьхкдаьттани газеи промышленноста предприятешкара болхлой. ХIаьта 1960 шу чакхдоаллаш дийнахь ворхI сахьатал дукхагIа болх бергбац вай мехкарча берригача болхлошеи гIулакхерча нахеи.

Лоацдаьча балха денга далга дизза чакхдалар, геттара чIоагIа лоархIам болаш, хIара болхлочуни гIулакхерча сегеи дог гIоздоаккхаш дола социализманна карагIдаьнна хIама да.

Мукъача хана сахьат хилар боккха лоархIам болаш да. Из салоIилга а, берашца кхетама болх белга а, дешилга а, спортеи искусствани занятеш елга а да.

Советски наха дог гIоздаьнна тIаэц балха ди лоацдар, хIана аьлча цо алапий эша ца деш тIатох из, къаьстта кIезига алапий доагIарашта а тохаш. Кхачан промышленностерча болхлошта 12—20 проценти, яйгача промышленностерча болхлошта 10—13 проценти и. кх. дI. тIакхетаргда алапеш. Эггара кIезигагIа дола алапий бетта 400—450 сом хургда, хIаьта ворхI шера план чакхйоалача 500—600 сом хургда.

ВорхI шера плано никъ лу кхы дIахо а балха ди лоацде. 1962 шера ворхI сахьата балха ди дараш 40 сахьата балха кIиранга баргба, хIаьта ши шу кхы даьлча болхлойи гIулакхера нахи 35—30 сахьата балха кIиранга бала болалургба в. аь. 5—6 сахьата балха денга. ТIаккха вай мехка хургда дерригача дунен тIа эггара лоацагIа дола балха дии кIиреи. ЛаьрхIача гучадоал 1958—1968 шерашка болхлочоаи гIулакхерча сагаи тIаккет диъ шера йола институт чакхйоаккхаш езар миссел мукъа ха.

Цхьабакъда, цу тIа коммунизм хьалъеш бола мохк соцаргбац. Балха ди кхы дIахо а лоацлургда.

«Со чIоагIа тешаш ва,— яьхад Н. С. Хрущева Братски гидроэлектростанци еш боахкарий митинге,— дIахо производство, техника, Iилма дегIадарца а производствана автоматизаци ярца а наьха 3—4 сахьата мара дийнахь болх бе ца безаш вIаштIехьа дарг хиларах».

Цхьаболча экономистий хьисапах, вай темпашка а балха овсарле лакхъяларга а диллача тарлургда 1975 шера 5,5—4,5 сахьатага, хIаьта 1980 шера 4,5—4 сахьатага кхоачаш балха ди лоацде. Уж хьисапаш иштта хетаргахьа даь да, цхьабакъда цар а шерра коммунизм хьалъеча хана нахага кхоачаргйолча паргIатен сурт сийрдда хьахьокх.

Хадданза мукъа ха сов яккхаро йоаккха торо лу советски сага массайолча оагIорахьара дегIава, технике, Iилме, культуре, исскустве дакъа лаца. Кхыча дешашца аьлча, ше производстве бу болхи, ший хьаькъалгеи харгеи хьежжа наха деча моллагIча кхыча хIаман дакъа лацари цхьан тарде. ХIанзе а вайна нийслу тIайоагIача хана хургволча массайолча оагIорахьара тоавеннача сега сурт оттадеш йола моттигаш. Масала, Митишенски прибораш еча заводе ва Х. Байбеков яха болхло. Из дика производственник а астрономи езаш а из Iомаеш а ва. Ерригача Союза астрономически общества члени чIоаггIа лоархIамерча астрономически приборий автори ва Байбеков.

Йизза коммунизм хьалъяьча хана уж санна моттигаш дукха хургья. К. Маркса яьхад «цу хана вIаьхелла бустама балха ха а йоацаш мукъа ха хургья». Цу, цкъарчоз кхоачаш хила тарлургдац, аьнна хетача уйлано хьахьокх, лакхерча балха овсарлено наха, общества эшаш мел дар лоаццача хана хьаде а, халкъ бахьан саго деш дар дукхагIа долча даькъе мукъача хана дергдолаш а йола, коммунизма лоархIамегIа йола белгало.

Дунен тIа эггара лоацагIа дола балха ди хила деза къахьегама овсарле эггара лакхагIа йолаш. Къахьегама овсарле лакхагIа мел хул, дукхагIа продукташ хьа мел ю, бIаьхегIа хул мохк дикагIа вах хIара оаг. Лакхера дикал а овсарле а йолаш бола болх, коммунизм хьалъеш ерригача вай йоахача коталоний лардий лард а я, дIахо балха ди лоацдара бола никъ а ба. Цунга бода никъ — кердача техниках дикача технологех пайда эцар производстве механизации автоматизации яр, болх дикагIа вIашагIболлар болхлой производства говзал лакхъяр ба. Дерригача производствон доакъошка автоматизаци яьчул тIехьагIа,—аьннад Н. С. Хрущева ССКП XXI съезде, — сагах машиний командир хинначул тIехьагIа цунна шийна эшаш мел дар хьаде ха кIезигагIа езаргья». Чоалханеча автоматашца болх беча коммунизма сага могаргда, хIанз 7—8 сахьата ечул дикка дукхагIа продукцеш 3—4 сахьата хьае. Цу материальнии, хьаькъалеи, кхетамеи низ сов баькххача ханага шек ца йоалаш дуг вай Коммунистически парте.

* * *

Лоацдаьча балха денга даларо а иштта кхыдолча социализма толамаша а хьахьокх социализм капитализмал тIех хилар. Капиталистий паччахьалкхенашка болхлой классо лоаттабаь чIоагIа къовсам бахьан долаш вIаштIехьа даьннад 8 сахьата балха ди оттаде (хIаьта колониальнии, кхычарех тийша болча мехкашкеи хIанз а 10—11 сахьат да балха ди). Цхьабакъда капиталисташа чехка лела техникеи, конвейерни системаши, хьацарца доаккхача алапе формеи юкъейоалаярца болх чIоагIагIи халагIи. болхлой са а низ а кхоачадеши хулийт. Масала хьаэцаргья вай американски Хамтрамк яхача городера «Крейслер Дадж» яха завод. «Уоркер» яхача газето язду укхаза балха ди чакхдоалача хана кулгий пхьаьнаш доIалуш чехкеи са ца лоIаши болх бе безаш хул болхлой. Смена йистеяьнначул тIехьагIа уж каст-каста завода больнице баха безаш хул. Цига царна голага денз пIелгий бухье кхаччалца зиппараш а техе кулгаш дехк. Балха ди чакхдоалаш болхло Iайдача лимона тара хул. Низткъа мара автобуса дIатIаваха ца могаш хул из.

«Юманите» яхача газето яхачох сиха бу болх бахьан долаш Франце 40 процент болхлойи гIулакхера нахи лазар лаьца ба. Франце, Англе, США дуккхача заводашка нах лозбар, нах цамогаш хилар пхезза — бархIазза лакхденнад. Цу тайпара капиталистически мехкашка балха ди лоацдаро болх халагIи алапий кIезигагIи хиларга вуг. Юххера а пайда капиталисташта боал.

ХIаьта вайцига балха ди лоацдаро къахьегамхой вахара-хьал тоадарга вуг. Цо дог ураоттаду советски халкъа балха овсарле лакхъе а ханал хьалхагIа ворхI шера план чакхъяккха а.

Я. СЕМЕНОВ,
Экономически Iилма кандидат.

Советски тIемахошта йийша лекцеш

Йоккха лекционни пропаганда дIахьу Грознерча офицерий ЦIено Советски тIемахошта юкъе. ТIемахошта ладувгIа лов семилетка производственни планаш а кердача техникаца предприятеш Iалашъяр дувцаш а йолча лекцешка.

Дукха ха йоацаш тIемахошта йийшар «ворхI шерарча планах дола дувцар» яха лекци. Цу дийнахьа цар ладийгIар «Йоккха хими» яхача лекцега а.

Дукха ха йоацаш цига йийшар цхьаькха а цу темаех йола «Коммунизма материально-технически база хьалъяра мел лоархIаме да производственни процессашта механизации автоматизации яр» яха лекци.

Цул совгIа, офицерий ЦIен лекторски группо йийша ца Iеш, Нохч-ГIалгIай политическии Iилмаи знанеш йоаржаеча общества лектораша а йийшай укхаза «Коммунизмах дола Iилма хьаьхлар а дегIадар а» яхеи «ХIанзарча хана парте идеологически балха керттера декхараш а наькъаш а» яхеи лекцеш.

С. КЕРИМОВ.

ТЕРКО ДУКХАГIА Е ЮРТА БОАХАМА ГУЙРАНАРЧА БАЛХИЙ!

Ханнахьа чакхдаргда гуйран балхаш

Деррига юрта боахама балхаш йистедахарца кастта хургйолча Пленума накъа баха лаьрхIад «Назрановски» совхоза Яндрерча отделене болхлоша. Цхьабакъда, йоачаш латтташ гуйра хилар бахьан долаш тIехьа-м даьннад тха цхьадола балхаш. Царех да гурахьа дув ялаташ сихха дIадийна доахилга а.

ЧIоагIа кIезига ка болча ялатий хьувкъам чуийцар оаха укх шера, хIана аьлча тIехьадиса дIа а дийнадар ялат, хIаьта де деззача тайпара цунна гIулакх а данзар.

ХIанз гурахьа дIадувча ялаташта лаьрхIа дика тоадаьд оаха деррига лаьтта. Ховш да перекрестни хьисапе ялаташ дIадийча хIара гектара тIара 2—3, кхы тIех а центнер дукхагIа йоалилга. Азот дукха долаши фосфор йоацаши да лаьтта. Цудухьа 107 гектара тIа 22 тонн суперфосфат йиллай. Цул тIехьагIа макхха а бaькkха дисковани а яь тоадаьча лаьтта дIадийна ялаташ дика хьатIадоладеннад.

Дукха ба отделене хIара сменах йола балха норма кхоачашъеш, дика къахьегаш бола механизатораш. Царех ба тракторист Хамхоев Габо. Дийнахьа планах 35 гектар ялат дIаде дезача 45—50 гектара тIа дIадув цо. Ялат дикагIа дIадера чIоагIа терко тIайохийт сеяльщика Кодзоев Ювсапа. Нормах 4,2 гектар аха езача 5—5,2 гектар ахарца а оахам дика дарца а белгалваьннав тракторист Бариев Султан.

Ишта дика къахьег трактористаша Евлоев Салмана, Даурбеков Лабзана. Шоай декхараш сийленца кхоачашде лаьрхIад механизатораша.

Хь. ДАУРБЕКОВ, управляющи.
ДЗАЙТОВ, агроном.

Ялат дика хьувкъийтара

Укх шера 2 бIаь гектар хулача лаьтта тIара кIа чуийцад Веденски района Энгельса цIерахча колхозе. Из лаьтта улл МагIалбике юххе. ДIадийнача ялатийна дика гIулакх дар бахьан долаш вIаштIехьадаьннад тIаийцача декхарех 10 центнер йолча хIара гектара тIара 14 центнер яккха. ХьатIадоагIача шера кхы а дукхагIа хьувкъам баккха лаьрхIа ба колхозникаш цу лаьттан тIара. Гурахьа дув кIа дIадийна даьннад 370 гектара тIа, из хул планал 170 гектар дукхагIа. ХIара гектара тIара 17 центнер кIа чуэца лаьрхIа ба колхозникаш. Шеко яц шоай дош цар кхоачашдергхиларах, хIана аьлча дика а ханнахьа а лаьтташ аха а аьха царна де деза деррига гIулакх а даь, дIадийнад ялаташ. Укх гурахьа даьчул совгIа бIаьстан юххье а дIадийнача ялаташта чIоагIа гIулакх де лаьрхIад механизатораша. Цу гIулакха хIанзе а кхай тIа дIайихьай силитр, суперфосфат яха удобренеш.

Лаьтташ оахаш а ялаташ дIадувш а дика къахьегарца белгалбаьлар Мугуев ИбрахIим, Магомадов СаIид, Газиев Нажа, иштта кхыбола трактористаш а. Сеяльщикий балхаш дикадир Адузаев Яхьяси, Автуев Назарбекеи.

ХIанз хьайбашта Iана даа доакъар хьатIакхухьаш я трактораш.

Л. ДОЛБНЯ, колхоза агроном.

ХЬАЙБАШТА IАН КИЙЧО Е ЕЗА

Шалински района совхозийи отделенейи кулгалхоша кIезига терко тIайохийт хьайбашта Iанна кийчо яра.

Къаьстта во латт из гIулакх «Джалка» яхача совхозе. Хьайбаш чудоахкача отараштa хIанз а ремонт яьяц, е хьаьха топпар а е теха кIир а яц цига, хIаьта кораштa кизгаш а техадац.

Цу совхоза пхелагIча отделене йоккха шурий-товарни ферма я. Цига кхыча совхоза доаханна лаьрхIа вIашагIйоллаш бруцеллезни изолятор я. шоай хьайбашта эшаш дукха гIишлош йоллашехьа. Кхы гIишлош хьа ца яра бахьан долаш «Джалка» яхача совхоза кхаь отделенешка 600 хьайба дIадийкъад.

1957 шера хьайбашта хьалъе, аьнна. йолаяь помещени лард а елла кхы дIахо хIама а ца деш латт. Цхьаккха тайпара терко тIаяхийтац кулгалхоша из помещени йистеяккхара.

Укх шера май бетта денз еррига хьакхарч совхоза цхьоалагIча отделене я. 6 бIаь хьакха я цига кхоабаш, цхьабакъда царна эшаш йола помещенеш яц. ХIанз а яь йистеяьннаяц цига хьакхарч чулоаттаеш кхоабаш йола помещени. Цу зIамигача помещенешка чуйоахкача хьакхарчий привес кIезига хул, хIаьта царна дукха лазараш а хул.

Совхозеи отделенейи кулгалхой декхарийла ба укх гаргарча хана хьайбай помещенеш тоа а яь, Iана кийчо е.

Т. ДЗАНТИЕВ, Шалински райсельхозинспекцекертера зоотехник.

Хьалха латта звено

60 гектара тIара хьажкIаш дика кхе а яь чуэца, аьнна тIаийцар «Шалински» совхоза кхоалагIча отделенера Ахметовай Румана кулгалдеш йолча звенос. ХьажкIаш дIае лаьтта оахача хана а хьажкIаш дIаювча хана а Ахметова массаза а хьожаш хулар цу балхага. Цун звенос шоай участка шозза культиваци а оасар а дир. ЧIоагIа дика кхаьчар цар лелаю хьажкIаш.

Дукха ха йоацаш звено болхлой арабаьлар хьажкIаш чуэца. 10 дийнахьа кулгашца хьакха а хьекха хьажкIий гIадамех кучкаш йир цар. Цул тIехьагIа болхлоша уж чIормаяьхар. Юкъера лаьрхIача цхьан гектара тIара 54 центнер хул цар 60 гектара тIара яьхача хьажкIех. ХIанз Румана звено хьажкIаш чуийца яьнай.

М. МУСАЕВ.

Гуйран ялаташ дIадийнад

815 гектар лаьттан тIа ханнахьа гуйран ялаташ дIадийна баьннаб «Шалински» совхоза № 5 йолча отделенера къахьегамхой. Ялаташ дIадувча белгалбаьлар механизаторашкомсомольцаш Ш. Исаева, Ш. Матуева, кхыбараш а. ХIара сменни норма 150 процент кхоачашйора цар.

Балха тIара мукъаваьлча салаIа чува цIа, красни уголок а деша книжкаш дар, къахьегама листокаш а арайоахар бригаде. Цу гIулакхаша сакъердамегIа хулийтар цар болх.

С. САИДОВ.

ДЕШАРХОЙ НОВКЪОСТАЛЦА

Дукха ха йоацаш Предгорни совхоза цхьоалагIча отделенера хьажкIаш чуэца новкъостала баха хилар № 1 йолча технически училища дешархой.

Доккха новкъостал дир дешархоша отделене болхлошта. 10 тонн хьажкIаш кхашкара чуийцар цар. Цхьабараша хьажкIаш хоржар, вокхар машинаш Iойоассайора.

Дика болх бир производственни дешара мастер нов. Морозов керте латтача № 1 йолча группа. Цу группа дешархоша 15 тонн хьажкIаш тIаеттар машинаш тIа. Царел тIехьа ца бусаш болх бора 11-чеи, 12-чеи группай дешархоша. Къаьстта дика болх беш хилар 17-чеи 19-чеи группай дешархой, масала, М. Саидов, Герисханов, Ю. Кирилов, дуккха кхыбараш а.

— Сийлахь-доккхача ЦIейна луш совгIат да тха из,— йоах студенташа.

Болх баь дешархой йистебаьнначул тIехьагIа совхоза къахьегамхоша чIоагIа баркал аьлар царна.

Г. ЗАСОРИН.

ТолашагIа йола бригада

Сийлахь-боккхача Октября сийна шерра социалистически яхь а йоаржаяь чIоагIа къахьегаш я Урус-Мартановски районера «Красноармейски» совхоза 1 отделенера депутат волча Цобаев Хамзата кулгал-деш йола полеводчески бригада. ХIанзале бригада болхлоша 270 гектара тIара хьажкIаш чуийцай. Цул совгIа гуйран дувш дола ялат дIадувш а ба уж. Лоацчача хана цар дIадийнад 400 гектар мукхи, 220 гектар кIаи, 27 гектар рожи.

Белгалбаьнна къахьегаш ба сеяльщикаш Докаев Овалу Зубайраев Ваха, иштта кхы а. 15 гектара тIа дIаде дезача цар дIадув 20 гектара тIа ялат.

Хьалхе лелаеш я Ахмадова Махмуда звено. Цо норма 150 процент совгIа кхоачашъю. Цул дукха тIехьа ца юсаш къахьегаш я Мусаева Али звено а.

Районе эггара дикагIа лоархIаш я тха бригада, — йоах бригадира нов. Цобаева. ДIахо а иштта болх беш дIагIоргдолаш да тхо. Кастта йистедаха лерхI оаха гуйранара балхаш.

И. ДЖАМБУЛАТОВ.

Газеи мехкдаьттаи проводаш яхкара эша эггара кердагIа йола оборудовани кийчъю московски экспериментальни механически заводо. Предприятерча конструкторашеи, инженерно-технически болхлошеи, мугIарерча болхлошеи хьаяьй эзараш болча болхлоша оахкаш дола лаьтта оахкаш а лакха къахьегама овсарле йолаш а йола массехк машина.

Царца я Iан замалахь саьнгарашка лаьтта чухьекха лаьрхIа, «ТР1» яхача марках йола керда машина. ГIорадаь лаьтта цамца а доахаш, турбаш чуядача саьнгарашка чухьекх цо. Лаьттан чIоагIалга хьежжа, сахьата 60 метргара 195 метрга кхаччалца йIаьха йолча саьнгар чу лаьтта чухьокхалургда цу машинага.

Сурта тIа: «ТР1» яхача марках йола керда машина.

Э. Евзерихина сурт. ТАСС фотохроника.

ДИКАГIБАРИЙ ТОЛАМАШ

1959 шера 1 октябре кхаччалца хIара Iаттагара 2250 килограммал дукхагIа шура яьккха Нохч-ГIалгIай АССР-а колхозий доаркаш

Авилова Е. — Шелковской района Сталина цIерах колхоз 3642

Колесникова Л. — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз 3544

Амриева Ф.—Сунженски р-на «Путь к коммунизму» яха колхоз 3303

Амриева Б.—Сунженски р-на «Путь к коммунизму» яха колхоз 3247

Сдобникова Е. — Сунженски р-на Кирова цIерах йола колхоз 3196

Кузнецова З. — Шелковской р-на Сталина цIерах йола колхоз 3181

Савина Р.—Наурски района Ленина цIерах йола колхоз 3044

Проценко Р. — Сунженски р-на «Путь к коммунизму» яха колхоз 3030

Ланговая М. — Грозненски района «Аргун» яха колхоз 3027

Плысычова У. — Сунженски р-на Кирова цIерах йола колхоз 2985

Степанова Е. — Сунженски р-на «Путь к коммунизму» яха колхоз 2978

Иванова Г.—Сунженски р-на XIX партсъезда цIерах йола колхоз 2967

Забалотина З. — Сунженски р-на XIX партсъезда цIерах йола колхоз 2963

Яценко Ф.—Сунженски района XX партсъезда цIерах йола колхоз 2929

Комаренко П. — Сунженски района Кирова цIерах йола колхоз 2928

Кедина Н.—Грозненски района 1 Мая цIерах йола колхоз 2928

Белогурова М. — Сунженски р-на XX партсъезда цIерах йола колхоз 2920

Магазейщикова — Шелковской района Сталина цIерах йола колхоз 2910

Тройдакало Н. — Сунженски р-на «Путь к коммунизму» яха колхоз 2866

Амриева Роза — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз 2855

Амриева Раиса — Сунженски р-на «Путь к коммунизму» яха колхоз 2855

Безреброва Е. — Сунженски р-на «Путь к коммунизму яха колхоз 2845

Гребенюк Е. — Грозненски р-на 1 Мая цIерах йола колхоз 2834

Луценко А. — Сунженски р-на XIX партсъезда цIерах йола колхоз 2797

Старосельцева М.—Сунженски р-на XX партсъезда цIерах йола колхоз 2735

Соломатина Н.—Шелковской р-на Сталина цIерах йола колхоз 2734

Скориков В. — Сунженски р-на XIX партсъезда цIерах йола колхоз 2713

Зверева А. — Грозненски р-на 1 Мая цIерах йола колхоз 2716

Кучина Н. — Наурски р-на «Октября 40 шу» яха колхоз 2713

Черненко М. — Сунженски р-на XX партсъезда цIерах колхоз 2713

Вербицкая Д. — Сунженски р-на ЦIе Эскара цIерах йола колхоз 2704

Ефремова А. — Шелковской р-на Сталина цIерах йола колхоз 2679

Реутова В. — Сунженски р-на XX партсъезда цIерах йола колхоз 2669

Кугаевских Т. — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз 2666

Глобенко Р. — Грозненски района «Аргун» яха колхоз 2664

Грибенченко В.—Сунженски р-на «Победа» яха колхоз 2650

Соврикова В. — Сунженски р-на «Путь к коммунизму» яха колхоз 2648

Бычкова А. — Наурски р-на «Октября 40 шу» яха колхоз 2635

Яицких Н. — Наурски р-на «Красное знамя» яха колхоз 2630

Тельпук П. — Грозненски р-на «Аргун» яха колхоз 2612

Зотова Н. — Сунженски р-на XIX партсъезда цIерах йола колхоз 2612

Шенцова Н. — Наурски р-на Ленина цIерах йола колхоз 2609

Игнатенко Ю. — Грозненски р-на 1 Мая цIерах йола колхоз 2608

Харатьян Ю. — Сунженски р-на «Путь к коммунизму» яха колхоз 2604

Никандрова Л. — Сунженски р-на XIX партсъезда цIерах йола колхоз 2595

Куценко О. Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз 2586

Алешечкина К. — Шелковски района Сталина цIерах йола колхоз 2582

Мартемьянова Т.—Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз 2581

Кузьменко Н. — Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз 2580

Яковлева Е. — Сунженски р-на Кирова цIерах йола колхоз 2579

Дохненко Т. — Грозненски р-на 1 Мая цIерах йола колхоз 2566

Гербей А. — Сунженски р-на XIX партсъезда цIерах йола колхоз 2560

Сигарева Н. — Сунженски района XIX партсъезда цIерах йола колхоз 2560

Грибнева Т. — Шелковской р-на Сталина цIерах йола колхоз 2559

Косинов В.—Шелковской р-на Сталина цIерах йола колхоз 2555

Цельгороцева Е. — Грозненски р-на «Аргун» яха колхоз 2553

Баркалова М.—Наурски р-на Ленина цIерах йола колхоз 2538

Сумарокова В. — Наурски р-на Ленина цIерах йола колхоз 2538

Луценко Л. — Сунженски р-на XIX партсъезда цIерах йола колхоз 2532

Хрикина М. — Сунженски р-на XX партсъезда цIерах йола колхоз 2529

Дроговозова Ф. — Грозненски р-на 1 Мая цIерах йола колхоз 2526

Золотарева Л. — Сунженски р-на «Путь к коммунизму» яха колхоз 2525

Петрова Н. — Сунженски р-на Кирова цIерах йола колхоз 2514

Понайтиди М. — Сунженски р-на Кирова цIерах йола колхоз 2514

Хрякина Н. — Наурски р-на «Октября 40 шу» яха колхоз 2514

Баранова З. — Сунженски р-на XIX партсъезда цIерах йола колхоз 2510

Чабанова М. — Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз 2508

Колпикова А. — Наурски р-на Ленина цIерах йола колхоз 2489

Мищенко М. — Шелковской р-на Сталина цIерах йола колхоз 2487

Титоренко М. — Грозненски района 1 Мая цIерах йола колхоз 2469

Андрюнкина А. — Шелковской р-на Сталина цIерах йола колхоз 2457

Магрицкая П.— Шелковской р-на Сталина цIерах йола колхоз 2452

Кудрявцева А. — Наурски р-на Ленина цIерах йола колхоз 2451

Неберикутья Н.—Каргалински р-на «Красный пахарь» яха колхоз 2450

Кобозева А.—Наурски района «Россия» яха колхоз 2446

Свиткина Т. — Грозненски района 1 Мая цIерах йола колхоз 2429

Черкашина Л. — Наурски р-на «Россия» яха колхоз 2424

Курышева М. — Шелковкой р-на Сталина цIерах йола колхоз 2414

Исаева О. — Шелковской р-на Сталина цIерах йола колхоз 2408

Колина О.—Шелковской района Сталина цIерах йола колхоз 2408

Пащенко А. — Грозненски р-на «Аргун» яха колхоз 2408

Никифорова М.—Грозненски района 1 Мая цIерах йола колхоз 2401

Абдулхалимова Х. — Наурски района Ленина цIерах йола колхоз 2389

Сорокина Р. — Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз 2385

Муртазаева Д. — Наурски района Ленина цIерах йола колхоз 2384

Андреева К.—Наурски района Ленина цIерах йола колхоз 2375

Панова Л.—Наурски района Ленина цIерах йола колхоз 2375

Хрысина М.—Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз 2375

Кузнецова Т. — Грозненски района 1 Мая цIерах йола колхоз 2371

Рычкова У. — Каргалински района «Красный пахарь» яха колхоз 2360

Чабанова М.—Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз 2356

Бородкина М. — Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз 2354

Тюгулева К. — Грозненски района 1 Мая цIерах йола колхоз 2344

Коноба М. — Грозненски района «Аргун» яха колхоз 2343

Акентьева Р. — Шелковской района Сталина цIерах йола колхоз 2332

Налимова Е. — Шелковской района Сталина цIерах йола колхоз 2332

Пузина А. — Грозненски района 1 Мая цIерах йола колхоз 2330

Чуланова Е. — Наурски района «Красное знамя» яха колхоз 2330

Пасадская Ф.—Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз 2330

Романова А. — Шелковской района Сталина цIерах йола колхоз 2326

Мартемьянова О. — Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз 2314

Атаманова М. — Грозненски района «Аргун» яха колхоз 2314

Фоменко В. — Грозненски района 1 Мая цIерах йола колхоз 2310

Никитина Л.—Наурски района Ленина цIерах йола колхоз 2309

Хаженова В. — Наурски района Ленина цIерах йола колхоз 2307

Орехова Г.— Шелковской района Сталина цIерах йола колхоз 2305

Шенцова Т. — Наурски района «Красное знамя» яха колхоз 2296

Кузнецова П. — Грозненски района 1 Мая цIерах йола колхоз 2296

Величко В. — Наурски района «Красное знамя» яха колхоз 2291

Шкедина Е. — Шелковской района Сталина цIерах йола колхоз 2289

Мусалитина М.—Шелковской района Кирова цIерах йола колхоз 2288

Сидельникова Д.—Шелковской района Ленина цIерах йола колхоз 2287

Балаханова Е. — Грозненски района 1 Мая цIерах йола колхоз 2286

Белозерцева К. — Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз 2281

Лукманова З. — Наурски района Ленина цIерах йола колхоз 2279

Данилова Р. — Грозненски района «Аргун» яха колхоз 2278

Понамарева А.—Грозненски района 1 Мая цIерах йола колхоз 2276

Мариненко Е. — Каргалински района «Красный пахарь» яха колхоз 2274

Дешара даькъе яхье яьнна ши система

«Бокъонца хьажъюкъе шоц белла со волча хана, уйла ю аз, хIанз дензз дIа пхи шу даьлча массадолча даькъе а тхол хьалхабала мег уж, яхаш. Цхьабакъда, дог тIоздаьнна со волча хана хет сона, цу гIулакха царна итт шу эш, аьнна». Из къамаьл даьча американски профессора Джером Уиснера йийцар СССР-аи США-неи юкъе экономически яхь я. Из а, кхы дуккха малхбузехьара буржуазни деятелаш а чIоаггIа корзагIбаьнна хьувз естественни Iилмаш Iомадеш бола инженераши специалисташи Советски Союзе США-рчул дуккха а сихагIа кийчбеш хиларах.

Буржуазии цун идеологаши корзагIа хIана баьннаб дика ховш да: Советски Союзо бIарга ца дайна тайпа доккхий толамаш даьха образоване дакъа хIанз социализмаи капитализмаи юкъе латтача яхье кертера гIулакх да.

Шеко яц, цу машареча яхье социалистически система котъяйлхиларах. хIана аьлча, хIамаш хьаеш дола низаш дегIадахкара шерра никъ а луш, къахьегама овсарле капитализмерчул сихагIа лакхъе йиш йолаш я социализм. Общественни къахьегама овсарле лакха хиларга дилача дукхагIа дегIадаьхкача капиталистически мехкел хьалхдовлара а коммунистически общества материально-технически база йиллара а, ССКП XXI-гIча съездо белгалдаьччa тайпара, производственни процессашта комплексни механизации автоматизации яра наькъаца СССР халкъа боахама массадолча доакъошка хадданза технически прогресс чакхъяханза яргьяц. Из декхар дукхагIа кхоачашде дезаш ба керда техника караерзае а из балхашта юкъеяхьа а хьинар долаш бола вай инженерно-технически болхлой.

СССР халкъа боахам дегIабоалабара йолча ворхI шера плана тIа оттадаь, лакхереи юкъереи специальни образовани йолаш бола специалисташ кийчбара гIулакх дIахо кхы а дукхагIа шердеи тоадеи.

«Вай,— йоах новкъоста Н. С. Хрущева,— воайцига Iилмахой дукхагIа хилийтара, беррига нах дийша хилийтара эшар Iалашдеш доахк. хIана аьлча уж ца хилча коммунизм хьалъе йиш яц. Коммунизм — Iилма да».

СОВЕТСКИ СОЮЗЕ ДАЬХА «ЦА ХЕЗА ТАЙПА ТОЛАМАШ»

Технически специалисташ сиха кийчбарга диллача хIанз укх сахьате Советски Союзаца нийсбала йиш йолаш мохк бац капиталистически дунен тIа. Нагахьа санна 1950 шера СССР 36 эзар инженери США 53 эзар инженери кийчваь хиннавале. 1958 шера вай мехка кийчваь араваьккхав 94 эзар инженер, хIаьта США 35 эзар мара кийчваьвац. Укх шера Советски Союзе инженера диплом дIайийцад 106 эзар саго. Уж дикка дукхагIа ба США-и, Англеи, ФРГ-еи, Францеи массане а арахийцачарел.

Халкъа боахаме балха бола берриг инженераш дIалаьрхIача а США-л хьалхаяьннай Советски Союз. 1957 шера СССР халкъа боахаме диплом а долаш болх беш 816 эзар инженер вар, хIаьта США боахам тIа болх беш хиннар верригга а 600—700 эзар инженер мара вацар, царех 75 процент дипломаш доацаш а бар.

Американски просвещене гIулакхий специалист волча Джордж Каунтса «Советски просвещени къовсa гIерт» яхача ший книжка тIа мукIарло ду, технически специалисташ кийчбара гIулакха Советски Союзо ца хеза тайпа толамаш даьха» хилара. Колледже президент волча Каритон Лауренс Гулда хетачох, образоване даькъе СССР-а даьха толамаш исторе чухь хиланза да.

Сендухьа да лакха говзал йола технически болхлой кийчбеча Советски Союза доккхий толамаш дахар? Социалистически общественни строй толашагIа хилар бахьан долаш СССР толамаш доахилга шоашта ховшшехьа а, цу хаттара жоп ца дала гIерташ ба дукхагIа бола буржуазни деятелаш.

Исторе чухь духхьашха социализмо шерра никъ беннаб къахьегамхошта деша. БакъдолчахIамаша хьахьокх из долча бесса. Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци ялалехьа диъ даькъах кхо дакъа дешанза хиннача вай мехках Советски Iаьдал латтача шерашка массава а дешарах кхеташ, хьалхалатта культура йолаш бола мохк хиннаб. ХIанз СССР-е тайп-тайпара дешараш Iомадеш бола нах 50 миллион совгIа саг ва, кхыча дешашца аьлча, кхоъ дIаваьлча виълагIа вар дешаш ва.

ЩIена кхетам бола Малхбузен деятелаш мукIарло данза балац советски образоване система толашагIа хилара а Советски паччахьалкхено цун боккха лоархIам беш хилара а. «Тхога хьисап дуденнадац, къаман никъ сийрдабоаккхаш дола гIулакх а лоархIаш паччахьалкхенна карара дешар СССР-а мелла чIоагIа хьаллаьцад, — аьлар США просвещенеш управлене кулгалхо волча Лоуренс Дертика ше Советски Союзе веначул тIехьагIа. — Тхо дIа мел кхаьчача моттиге тхона гуш дар дешара гIулакха мутIахьа мел дола хIама». «ГовзагIа бола Iилмахой» хьагуча боахаргболча а цар говзал дIахо совйоаккхаргйолча а тайпара вIашагIъелла я советски дешара система еррига механизм» — йоах «Лайф» яхача американски журнало.

Малхбузерча Iилман керттерча деятелаша мукIарло ду, Iилман дукхача доакъошта кийчбаь советски специалисташ говзала доазол дехьарчарел лохехьа боацаш, тIех хилара. «Эрсий Iилмахой американскии английскии чарел дикагIа кийчбаь хул массаза а», — яхаш белгалду Колумбийски университете профессор волча американски физика Айсидор Рабе. Дунен тIа эггара хьалхара атомни электростанци йилла, дунен тIа эггара низ болашагIа йола синхрофазотон хьаяь, дунен тIа эггара хьалхара Лаьттани Маьлхеи спутникаш говзалца хьаяь, Бетта тIа яха а аьттув баьнна дунен тIа эггара хьалхара космически ракета хьаяь бола советски Iилмахойи инженераши дика кийчбаь хиларах шек хила йиш яр мала ва!

США ПРОСВЕЩЕНЕ КРИЗИС

1957 шера, ноябрь бетта Лаьттан шоллагIа искусственни спутник урагIахийцачул тIехьагIа президента Эйзенхауэра аьлар Iилма кадраш кийчъелга — США эггара лоархIамегIа дола гIулакх да, аьнна.

США инженернии Iилмайи кадраш кийчъяра система кризис хилара бахьанаш къестадеш, буржуазни печато эггара чIоагIагIа терко тIаяхийта дувц американски школа къе хьал. Американски школашка боарамал совгIа дола хIама — дешархой ба, яхаш ледкъ «Лайф» яха журнал. Школаш кхоачам хиллал яц, — йоах дIахо журнала,—хьехархой тоъац... Массехк шу да школаш тIех йиза йола. Бераш хIанз а тIехьа боангашка, коридорашка, сихха школашта лаьрхIа хьалдаьча цIеношка дешаш да. ДукхагIа болча хьехархоша геттара кIезига алапи эц, хIаьта вокхарна ца доагIача тайпара дукха а тел».

Берий дешара воча оагIорахьара Iадкъ США шера дIаяьржа «прогрессивни просвещене» система. Цу системах, дешара никъ берашта кIоарга хьаькъал лулга бац, из ба вахарца тарбалара» уж Iомабу никъ.

США здравоохраненеи просвещенеи социальни обеспеченеи министр хиннача Фалсома аьнначох, юкъера школа йистеяьккхача хIара 3 сагах цхьанне мара диззача шера хими Iомадаьдац, виънех цхьанне—физика. Технически вузе дIахо дешара кхоачам хиллал дийшадац дукхагIа болча американски школа йистеяьккхараша.

Лакхера дешара образовани эца безам болча американски кагирхошта хьалхашка нийслу кхы кIезигагIа лоархIам боацаш йола духьаленаш. Американски колледжешкеи университеташкеи дешарах тела беза мах 1940-ча шера денз шозза тIакхийттаб. ХIанз из хул 1500 доллар паччахьалкхен вузеи 2000 доллар частни вузеи. «Нью-Йорк» геральд трибюн» яхача газето хIанззе а хьакойт 1970-ча шера дешара мах шозза тIакхетаргболга. Тамаш яц США-ра хьаькъал долаш бола дуккха а кагирхой колледжешка деша баха ца могаш бисар, хIаьта студентех нийсса аханеша мара вуз йисте а яккхац. «Духхьала къелца дувзаденна дола гIулакхаш бахьан 150 эзар дика кхетам болча кагирхошта «колледжешка деша баха магац» — яхаш ледкъар дукха ха йоацаш «Нью-Йорк таймс» газета.

США-ра дукхха общественни деятелаш чIоаггIа саготдеш ба американски кагирхоех дукхагIа бараш дешарца дукха уйла йоацаш, инженереи Iилмахочунни профессех дош ца хеташ хиларах. ХIама яккхара гIулакх эггара лоархIам болашагIа леладеча обществе кIезига алапий доагIар сий долаш хилац. «Нью-Йорк таймс» американски юкъерча школашкарча дешархоех 30 процент хулараша Iилмахочун лерттIа дезал хила йиш яц аьннад; 25 процент дешархоша сов бола ца эша нах ба уж аьннад Iилмахоех; 14 процент дешархошта хетт Iилмахой — из «гIод» долаш санна. «Цу дерриганеа, — язду журнало, — хьатойт берий даьштеи ноаноштеи хетар», цул совгIа из да печатаи комплексаштеи телевиденеи Iилма ца дезар».

Капиталистически системе чудолх США-ча образоване кризиса кIоарга овлаш. Халкъан наха дешарах вIалла а сакъердалуш яц буржуази. Кхыметтел эггара хьал долашагIа долча Малхбузен капиталистически мехкашка а къахьегамхой низткъа мара торо хилац хIанз йолча капиталистически производства системе эшаш дола балхаш дара эша образовани эца.

ДIадахача шера август бетта юххе США чIоагIдаьча образованена новкъостал дара долча закона тIа кIезиг-дукха лаьрхIад математическии естественнии Iилмаши, кхыча къамий метташи Iомаделга тоаде. Цхьабакъда, стипендех цхьаккха дош аьннадац закона тIа. Школаш хьалъяраи хьехархошта алапий тIатохараи цхьаккха цент лац законо. Федеральни правительства тIема расходех шиъ процент мара дац законах деррига ассигнованеш.

КХОАНАРЧА ДЕНГА ХЬЕЖАШ...

Социализм йолча хана технически специалисташ кийчбелга планах леладу. Из тайпа планировани ю мехка тайп-тайпарча экономически районийи халкъа боахама тайп-тайпарча доакъойи, Iилмах пайда а эцаш, лоархIам баьчул тIехьагIа. Семилетка шерашка СССР лакхерача дешара заведенешкара арахецарга 2300 эзар специалист, шоашта юкъе, хетаргахьа, 880 эзар инженер а волаш.

Цу юкъа, американски унахцIено лораяреи, дешареи, социальни обеспеченеи Министерства бехктокхамерча болхлочо Генри Армсбе яххача тайпара, США верригга а 316 эзар инженер мара арахецаргвац. Цхьабакъда, анархически экономика йолча капиталистически мехка лерттIа, лоархIам а болаш кадраш кийчъе, йиш яц. Соахкара шу долалуш Армсбе баьча лоархIамах 1958 шера американски вузий технически факультеташка деша ха везаш вар 78 эзар саг—дукха хIама ца эшшаш цул хьалхарча шера хиннараш миссел. Бакъдар аьлча, вахаро из лоархIам харцбир. 1958 шера, цунна хьалхарча шераца нийсдича, нах технически факультеташка дIаэцилга 7,6 процент лохделар. «Советски Россе технически прогресс йолча хана цох доккха халахетар хилар» — яхаш язду американски «Скул энд сосаети» яхача журнало.

СССР-аи США-неи юкъе дешара гIулакхах лаьцача яхьах хургдолчо корзагIбоах капитализма адвокаташ. Из яздаь да, масала, английски буржуазни Iилмахочун Боудена яьча заявлене тIа. «Дунен гIулакхаш,— аьлар цо, — эггара тIехьа а, водородни бомбашца ца къоастадеш, Баумански училище санна йолча учрежденеша къоастадергда».

Вайца къувсараштa хов Советски Союз халкъа боахаме балхаш де хIара шерра-шера итташ эзараш специалисташ ахар — социализм капитализмаца машара тIехьа лаьцача яхьа котIоаккхаргйолча гIулакхех цхьа гIулакх долга.

Л. БОГРОМОВ.

Доазал дехьара

Венгрера съезда хьалхарча къахьегама яхье даьха толамаш

Венгре предприятешка тIа-тIа шерагIа яржаш латт кастта хургйолча Венгерски социалистически болхлой парте сийна лаьца къахьегама яхь. Производственни заданеш тIехкхоачашъяр духьа, кхаь шера план укх шеррехье а чакхъяккхар духьа хьинар совдаьккха къахьегаш ба металлургаш, машинаш ю болхлой, яйгача промышленноста предприятешкара болхлой.

Будапештерча «Вершчиллаг» яхача тракторни завода коллективо лаьрхIад планал совгIа 180 трактори самосвали арахеца а 400 миллион форинта маьха запасной часташ хьае а. Шоаш тIаийцача декхарех дукхагIадараш хIанзале а кхоачашдаь баьнаб трактораш еш бола болхлой. Шу чакхдалале 25 трактори самосвали кхы а арахеца лаьрхIад цар. Машинаш еш йолча ЭМАГ яхача завода машинаш вIашагIъехкача цехера хIара денна планал совгIа цхьацца комбайн арайоал.

Доккхий къахьегама толамаш а доахаш накъа болх Дунайски металлургически комбината къахьегамхой. Цар хIанзале а кходаьд 42 миллион форинт хиллал дола паччахьалкхен ахча.

Съезда сийна шоаш тIаийца декхараш дикка тIехкхоачаш а даь, Оздски металлургически комбината прокатчикаша планал совгIа 12 эзар тоннал тIех прокат еннай.

Прибораш еш йолча Венгерски промышленносто хIара денна 180—200 керда тайпа продукци арахец. ТIеххьарча 10 шера иттазза дукхагIа хиннай цу промышленносто арахеца продукци. 1965 шера хIанзчул шозза совгIа дукхагIа арахецаргья продукци.

Прибораш еш йола промышленность дIахо дегIаухаргья электронни прибораши автоматически оборудовании дукхагIа хьаярца.

(ТАСС).

Китаера промышленни гIишлош

ПЕКИН, 22 октябрь. (ТАСС). Халкъа Китая газеташеи радиоси хIара денна хоамаш ду керда промышленни предприятеша болх болабеш хиларах. Мехка эггара йоккхагIа йола индустриальни центр лоархIаш йолча духхьал цхьан Шанхае укх шера итт бетта хьалъяь яьннай, города металлургически предприятешкара электричествоца болат лоаладеш йола пишкаши конвертерни цехаши а йолаш, 111 объект. Цар массане а низ, хьалхарча пятилетка шерашка болх бе йолаялийтача ерригача конвертерий, мартений, электропишкий бар миссел ба. Цул совгIа, хьал а яь, городе болх беш я 8 коксови батарей, шера хIаране 125 эзар тонн чон лоаладеш йола шиъ доменни пишк, гидравлически прессай цехаш, Iанарий яьрч, цемент ю завод. Болх беш йолча Шанхаерча электростанцей низ 100 эзар киловатт тIакхийттаб.

Хэбэй (Централыни Китай) яхача провинце болх бе йолаеннай хIара шера 150 эзар тонн прокат тергдолаш йола прокатни цех, кхоъ доменни пишк, конвертерни цехаш. Хэнань яхача лоаллахарча провинце хьалъяь яьннай, конвертерни цех а шера 900 эзар тонн кIор лургболаш йола кIор боаккха шахта а йолаш, 66 объект. Ханал хьалха хьалъяь яннай Чжэцзян яхача форда йистерча провинцера 50 промышленни предприяти, низ совбувлаш латт Фудзянерча металлургически заводий, электростанцей, яйгачеи химически промышленноста предприятей.

Цу тайппара шоаш даьхача толамех рапорташ телаш ба Гуандуна, Чурча Монголе, Китаерча кхыча автономни областей а промышленни предприятешкара строителаш.

ИТАЛИ. Итальянски Сталинград, аьле, цигарча наха цIи йоаккхача Милана юххерча Сесто Сан Джованни яхача моттиге демонстраци йир «Бреда» яхача машинаш еча заводерча 2000 болхлочо, шоаш балхаш тIара дIабахара духьала а алапеш тIатохар дехаш а.

Публифото сурт.

ИСПАНСКИ ПАТРИОТ ВИЙНАВ

ПАРИЖ, 20 октябрь. (ТАСС). «Юманите» яхача газето беча хоамах, селхан Канарски гIайренаш тIа вийнав испански патриот Хаун Гарсиа Суарес—граждански тIом йистебаьнначул тIехьагIа 19 шера гIайренаш тIа ведда лийнна республикански арме хинна салте. ВоI мичав кхьа, яхаш шийнанна Iазап тIаоттадаь полицейски вийнав, аьнна, из тIа а воацаш, 1947 шера судо ве, аьнна, дош дийцадар цун. ДIадахача шера полице вIаштIехьдаьлар Суарес лаца.

Дукхха нах из мукъавалар дехаш бар.

Цхьабакъда, хIаьта а Хуан Гарсиа Суарес вийра.

МАЛХБУЗЕРА ГЕРМАНИ ГЕРЗ КИЙЧДЕШ ЙОАЛЛ

БЕРЛИН, 20-ча октябре. (ТАСС) Гитлеровски Германена самолеташ еш хинна малхбузерча Германера «Хейнкель». «Мессершмит», «Дорнье», «Зибельверке» яха фирмаш «Старфайтер» яха американски тIема самолеташи, «Фиат Г-91» яха итальянски тIема самолеташи укх бетта хьае йолалургйолаш я.

Из хабар ше «Верполитише информационен» яхача малхбузерча Германе журнала тIара ийца хилар белгал а деш АДН яхача агентствос хоам бу, уж самолеташ хьаяра эшаш дола документаш американскии итальянскии фирмаша малхбузерча Германе предприятешка дIаденна хиларах.

ПРЕЗИДЕНТ ЭЙЗЕНХАУЭРА ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

НЬЮ-ЙОРК, 23 октябрь, (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс яхача агентства Огастера хоам бу 22 октябре цига президента Эйзенхауэра хиннача пресс-конференцех.

Пресс-конференце доккхагIа дола дакъа, йоах агентства, Малхбоалени Малхбузени паччахьалкхенашта кертте латтарий совещане перспективаши цул хьалхатIа малхбузен кулгалхой вIашагIкхетари дувцаш дар.

Цхьан корреспонденто хьаттар президентага Малхбоаленеи Малхбузенеи юкъе совещани е аьннадий Iа, аьнна.

Эйзенхауэра харцдир ше хьаьдача хана паччахьалкхенашта кертте латтарий совещани а цунна кийчо яра йола совещани а гулъе аьннад яхаш дола хоамаш.

ДIахо Эйзенхауэра аьлар шийна хетачох паччахьалкхенашта кертте латтарий совещани ер шу йистедоалаш хилча дика дар, аьнна.

АЛЖИРЕРА ТIОМ

КАИР, 20 октябрь. (ТАСС). Укказа кепа техача алжирски къаманмукъален арме керттерча командоване коммюнике тIа Алжирера тIема гIулакхех лаьца дувц: 13-негара 15-ча октябре кхаччалца йолча хана алжирски эскара цкъаьннахьа деш массехказа дов даьд французски эскарца.

Французски салтехи эпсарехи 90 вийнав, 81 човнаш яь ва.

10 французски военни автомашин йоха яьй.

Ленинградски лилипутий цирка толамаш

Доккхий толамаш а доахаш чакхъяьннай вай республике Ленинградски лилипутий цирка гастролаш. Цар культура ЦIеношка а Нохч-ГIалгIай драматически театра сцена тIа а 20 гаргга ловзар даьд. Артисташ хиннаб Грознерча химически заводе а Сталински, Октябрьски, Старопромысловски, Гудермесски районашкара нефтяникаш болча а.

ЧIоагIа са а къердалуш дукха дешархой хьийжаб артистий ловзарашка.

ЧIоагIа дезаделар ловзарашка хьийжараштa артисташа Валентина Дьяковаи, Николай Донецеи, Ивасика Кулишеи, Геннадий Колмачевскеи вежараша ИсмагиловгIари даь ловзараш.

Нохч-ГIалгIай АССР-е гастролаш яьнначул тIехьагIа лилипутий цирка коллектив Ленинграде дIаяхай.

С. ТЕМИРСУЛТАНОВ.

Нефтяникашта эшар

«Малгобекнефта» НПУ кхоалагIча нефтепромысла коллективо Горагорски нефтяникаша дIадоладаь гIулакх хьал а лаьца керда декхараш тIаийцад. Ийс бетта планал совгIа 3158 тонн мехкдаьтта деннад, 224000 сом ахча а кходеш. ХIанз кхы а 1000 тонн мехкдаьтта дала, аьнна дош деннад цар.

Цхьабакъда, болх ший боарамагIа лелабара де дезар дац цига. Цу гIулакха эшаш дола новкъостал деш яц цхьайола организацеш.

Промысла заказаш ший ханнахьа кхоачашдац централыни мастерскеша. Масала, ши бутт ба цар соединительни гайкаши стяжни рамаши хьаеш латта. Техснаба цемент, толь, хьасташ кIезига мара хьалац, иштта кIезига мара лац трубаши, штангаши, хIаьта кхо шу даьннад промысла компрессорашта эшаш йола запчасташ хьа ца эца. ГIишлош хьалъерашта эшаш йола кIир, басар, огнетушителаш, кхыйола хIамаш яц техснабе.

Транспортни контора «технически помощь» яха машин бе безача тайпара болх беш яц, хIаьта аьхки вIалла болх а бац цо.

Вознесенске фински цIенош даь 10 шу да. Цу дукхача хана а цIаккха капитальни ремонт яьяц царна. Цудухьа цига бахача нефтяникаша дукха газ йоагаешхехьа а шоаш шел а бале багIаш хул.

ЧIоагIа хала да нефтяникашта баьца даараш, сомаш эца. МагIалбике болх беш колбасни цех, шурий завод, маьхк еш йола пекарни йоллашехьа а уж продукташ хала я Iалашъе. Эшшача тайпара арахецац хьоарах яь хIамаш. Шурий продукташ, масала кефир, кIолд, тIоа цIаккха а хилац, наггахьа мара дулх а корадагIац.

Уж кхоачамбоацараш дIа а даьха, нефтяникий вахар тоаде а царна эшаш йола продукташ Iалашъе а еза.

Я. МАМЕДОВ,
3-ча промысла заведующи.

ХIама мича даа деза?

Укх деношка балхара йистеваьнначул тIехьагIа, Назранерча кафе цIаккха а дIайха хьал даа хIама ца хуландаь ресторане хIама даа чувахар со. Цхьабакъда, цига а нахчеи хийи мара хIама дацар хьал даа.

КIира цкъа е шозза мара дIайха хIама хилац цига, хIаьта дар а чам боацаш хул.

Бакъдар аьлча, болх а ца беш юрта юкъе лелараштa-м да цига мала къаракъ а цунца кхалла шийла даа хIама а.

Хатта дезаш да, фу деш ва общепита заведующи вола нов. Бекмурзиев? Цунна бIаргагой-теш уж гIулакхаш — болх а баь йистебаьнна, чубоагIача болхлошта хьал даа хIама доацилга?

Ю. МУЦОЛЬГОВ.

Iоажал тIехьаяьккхай

ЦIий дIа-юха деттача республикански больнице керттерча лора кабинете телефон техар. Телефона трубка хьаийцар керттерча лора Панченко Александра Николаевнас.

Телефон еттар республикански больнице берий отделенера. Лоро Малинина Галина Петровнас йоахар: «Отделене Вахаев Абубакар яха кIаьнк венав, чIоагIа хала а волаш. Сихха цIий чудотта дезаш ва из». КIаьнка ираза станце нийсъелар цун яр санна цIийна кхоалагIа группа йола донор Чеботарева.

ЦIий дIадихьа 15 минут йоаллаше а нов. Малининас хоам бир кIаьнк дикагIа а хинна, бIаргаш хьа а лекхаш велаш ва яхаш, хIаьта цIий деннача донора чIоагIа баркал а аьлар ший а бера даь-нана а цIерах.

Ужжамо дола масалаш дукха да республикански больнице.

Дукххача наха дика дагадоагIа Астемиров Салаудин больнице вена ди. Даха дог дий-хьогI аьнна хеташ вар цамогаш вола Салаудин.

Цун вахар котдаккха гIерташ беттал совгIа къахьийгар лораша. Цхьаккха минута сацац станцен экспедиторски отделера болх. Из кхетаде дезаш а да, хIана аьлча мичча хана а цигара цIий дIадехаргда кхычахьа, сага Iоажал тIехьаяккхара.

Цкъа экспедиторски отделе ера санавиостанце медицински сестра йола нов. Клюкина. Цо хоам бир, Курчалоевски больнице керттерча лора нов. Цибаева цамогаш волча сага лаьрхIа сихха цIий дех, аьнна. Из дезар дега чов хиннача сага. ЦIий хьа а яздаь дIадахьийтар Курчалоевски больнице.

Станци Iойиллача дийнахьа денз—1932-ча шера ший цIий дIателаш хьайоагIа СССР-а почетни донор йола Баннова Анна.

Дукххача наьха Iоажал тIехьа яьннай цун цIий чудоттар бахьан долаш. ДIаяхача хана 60 литрал тIех ший цIий дIаденнад цо.

Цун хьокхамца лелаш бола донораш дукха а ба вай республике.

П. ПОПОВ.

МОСКВА. Кхалнаха юкъе баскетболах дунен чемпионал даккха аьнна, доладаь ловзар чакхдаьннад. БархI дийнахьа тIагIертта къовсам лоаттабаьчул тIехьагIа дунен чемпиона звани Советски Союза командо яьккхар.

Сурта тIа: финальни ловзар деш я Советски Союзеи Болгареи командаш. Счет 51 : 38 а йолаш цига лайза котъяьлар Советски спортсменкаш.

С. Преображенске сурт.
ТАСС фотохроника.

Даьхенна дукхагIа тиша аьшк лургда вай

Вай мехка боккхача лоархIамера гIулакх да тиша аьшк гулдар.

Укх шера Советски Союзе лоаладеча 59 миллион тонн аьшках 25 миллион тонн гулдаь тиша аьшк да. Нагахь санна, лаьттагIара хьа а даьккха 25 миллион тонн аьшк лоаладеш хилча, 50 миллион тонн руда лоаладеи 5 миллион тонн кIора боагабеи, кхы дукхха къахьегеи дезар.

Вай парте Централыни Комитета могадир тиша аьшк гулдара шера йола план 2-зза тIехкхоачашъергйолаш декхар тIа а ийца Татарски АССР къахьегамхоша дIадоладаь гIулакх.

Из сий дола гIулакх хьал а лаьца, 7-ча ноябре шера йола план кхоачашъергйолаш дош делар Грозненски нефтеперерабатывающи завода, «Старогрознефть» НПУ болхлоша, Шелковской районерча къахьегамхоша. Укх шера дIабахача 9 бетта 2377 тонн тиша аьшк гулде дезача ерригача республике гIолла гулдаьр 400 тонн мара яц. Къаьстта во лел аьшк гулделга совнархоза предприятешка. 9 бетта план совнархозо кхоачашъяьй 90,7 процент.

Тиша аьшк гулдара шоаш тIаийца декхараш во кхоачашду моттигерча промышленноста, торговле, просвещене, чурча гIулакхий министерствоша, автотреста, «Чечингстрой» треста, респромсовета, респотребсоюза, иштта кхычар.

Торо йий-теш цар тиша аьшк гулде?

Июнь беттаица, ше декхар тIаэццалца, план кхоачашъяцар Старопромысловски районо, хIаьта укх тIеххьарча бетташка массаза а из тIехкхоачашъю.

Дукха я республике тиша аьшк гулдара план тIехкхоачашъеш йола предприятеш, ведомстваш.

Трудовой резервай управлене 161 процент кхоачашъяьй 9 бетта план, шоссейни наькъий управлене — 151 процент, коммунальни боахама министерствос — 126 процент.

Къаенна, тишъенна оатхалаш, механизмаш гул а еш дIатела еза.

Октябрь бетта тиша аьшк гулдара месячник вIашагIъеллай республике. Къаьстта дика къахьийгад Грознерча Ленински, Сталински, Октябрьски, Старопромысловски районашкарча комсомольцашеи дешархошеи.

Нагахьа санна предприятей, организацей кулгалхоша терко тIайохийте, тиша аьшк гулдара йола республика план кхоачашъергья.

Ф. ПЯТИБРАТ,
Росглаввтормета Нохч-ГIалгIай управлене начальник.

Керда цIенош хьалдеча

Еттаи тхов тIа юллеи кирпишк арахецача 3-ча завода болхлошта даьча 12 квартира йолча цIенна малярни балхаш деш я «Чечингстрой» треста № 2 йолча специализированни управлене коллектив. Сийлахьбоккхача Октябра 42 шу дузача денна сийна ханал итт ди хьалха цIа йистедаккха лаьрхIад болхлоша.

Шоай дош дика кхоачашду цар—20 дийнахьа бе беза болх 15 дийнахьа баьб. Социалистически яхье баьннараштa юкъе хьалхле лелаю нов. Н. Дьяченко керте латтача малярни бригада. Кхо а деш басари, кIири, кхыйола материалаши дIаахийтарах 10 эзар сома рузкъа кходаьд бригадо. Дика къахьегарца белгалбаьннаб маляраш Н. Краснов, Н. Степанова, М. Бабенко.

— Вай езача Коммунистически парте тхо, гIишлошъераш, тIахьех дикеи, хозеи, маьха дарегIеи дола цIенош хьалде, цудухьа тхоай низ ца кхобеш къахьегарца жоп лургда оаха парте еча йоакхонна, — йоах Дьяченко. — Аз а са новкъосташа а, кхы а дикагIа къахьегаргда дIахо йодача хана.

Д. АМАРОВ.

Нах дIа-юха кхувла керда автопоезд

Старопромысловски районеи Первомайски станицаи боахама къахьегамхойи, 15-чеи, 2-чеи зерносовхозий болхлойи Грозне хьакхувлаш лел хIанз комфортабельни автобусаш.

Лихачева цIерах йолча московски автозавода арахийца автопоезд лел хIанз Орджоникидзе цIерах йолча площадера 36-ча участке кхаччалца. Хьалха автобусаш кхийлачул шозза дукхагIа пассажираш дIакхувл цо. Из чIоагIа дика гIулакх да нефтяникаши Старопромысловски районе бахараши дIа-юха кхувлара.

А. ТИЩЕНКО.

Редактора заместитель
Дж. ХАМАТХАНОВ.

КЪАХЬЕГАМА ГIОЗАЛЕ

(Очерк)

«Красный молот» завода номер шиъ йолча механически цеха пролетка начальник волча Каледин Михайл Ивановича будка чу тхо дахача, цехерча механизмай гIарах чIоагIа ца аьлча хIама хазацар.

— Тха болхлой дика мара болх бе ховш бац,— аьлар Каледина.— Айса яхар шоана бакъ корадайта хала хетаргдолаш вац со, хьадоллел соца, — аьнна ший будка чура араволавелар пролетка начальник.

— Хьажал ер... Бериев Амади тха дикагI болча токарех цаI ва. Укхо дувцаргда шоана хьокхам эца мегаргболаш дукхха а хIамаш... Хьажал, болх мишта бу.

Тхона хьалхашка лаьттар гIийлача дегIахь зIамига саг вар.

— Дукха ха йий хьо укх заводе болх беш вола, — аьнна хьаьттар оаха Амадега.

Шийна уллув латтача берашха зIамигача сагага ше кийчъеш йола оатхал дIа и енна, ший метте из дIа а оттаваь, тхоца юстар ваьлар из.

— Ши шу да со укх механически цехе токара болх беш вола.

— Токара говзал укхаз Iомаьяьй Iа?

— Из говзал аз Казахстане Iомаяьй. БархIлагIа шу да Казахстане «Чулактау» яхача горно-химически комбинате из говзал а Iомаяь со токарал болх беш вола, — аьлар Бериева.

Тхона тамаш хийтар цо ше болх беш вола 8 шу да аьлча. Бериев ше зIамига саг хилар гуш дар.

— Хьай масса шу да хьа, Амади?

Бериева лоацца тхона дийцар ший вахарах дола бакъдар.

Бериев Амади 23 шу а даьнна, зIамига саг ва. 8—9 шу а даьнна ер волча хана, 1945-ча шера Казахстане даи нанеи а денна цхьаь висар из. Е доккхагI а, е зIамагI а йиша, воша дацар Амаде. Из шоаш болча дIавигар Джамбульски областерча Талассски районе бахаш болча даь-вежараша.

Амаде дувц «Чулактау» яхача йоккхача горно-химически комбинате балха ваха гIерташ ше леладаьр. Цкъа а шозза а балха дIаэцилга декхаш ер вахача, 1951-ча шера кадрай отдело дIаэцаш хиннавац Бериев, ханна зIамига ва яхаш.

Бакъда, Амади ше яхар кхоачашданза Iанзар. Ханна зIамига вале а, цо кхетадора къахьегамца мара вахара гIозале кхолларгйоацилга.

— Токарни станока тIа ученикал вахийтар со, — яхаш дувц Амаде. — Се из говзал Iомае волавелча сона хеталора из сайна де могаргдоацаш хIама долаш мо.

«Ираз долчоа мара Iомалургйолаш говзал яц токара яр» — йоахар уйлаша. Из говзал сона Iомаеш вар, ханна нийсвенна а волаш ший болх дика бовзаш вола токарь Литалов Александр.

Литалов болх йисте баьлча, соца цхьаннахьа, юстарча метте Iо а хайя, дахар-денар дувцар. Сайна дувций а ца ховш, аз Сашийна дIадийцар сай халача вахарах дола бакъдар, да-нана ценна зIамига волаш се хала висар. Со балха ваха бутт а баьннабацар цкъа Литалова сога оалаш:

— Ваха общежите ваха веза хьо, Амади. Цига хьо мо бола кагирхой ба хьона. Цига дика а сакъердаме а вахилга хургда хьа... ХIаьта, хье Iомавалара гIулакха са ма готделахь. Бакъвола токарь вергва вай хьох,— аьлар Литалова сона белаж тIа кулг а дуллаш.

Сона хацар айса Сашийна малагI дикахетар дергда. Хеталора, айса сихагI токара говзал Iомайича цунна совгIат хургдолаш мо. Цудухьа аз дагахь соцадир, цхьаккха минут ца йоаеш, сай бола низ тIабахийта токара говзал Iомае.

Балха мара кхы хIаман уйла яцар аз. ХIаьта, цхьаккха ледарло йоацаш ший говзал сона хьалуш Литалов а вар. Цудухьа сона йодий а ца ховш дIаяхар ха.

— ХIанз хьай станок хьаэца еза Iа, — аьлар сога цхьан дийнахь Литалова. — Хьайга къаьстта болх булургболаш токарь ва хьо. Квалификационни комиссе вугаргва аз хьо.

Мишта хургдар кхы цул хоза хеташ ди. ШоллагIча дийнахь со сай станока тIа болх бе волавелча, тешалацар со станок сайха тийша кьаенна хиларах... Сона хIанза а хет из сай вахарцара эггара гIозах дола ди. Со вахара наькъ тIа ваьнна ди дар-кх из.

...Цеха мастер волча Каледина дувцарах тхона ховра Бериев чIоагIа чоалханера оатхалаш кийчъеш волга. Цудухьа оаха дехар дир цо ший балхах лаьца бакъдараш дувцадалар, аьнна.

— Со диб-200 яхача токарни станока тIа болх беш ва. Из шийца болх беш вола токарь дика говзал йолаш хила а везаш кердача конструкцех станок я. Ден-денна дегIайоагIаш латт вай мехкдаьтта а газовой а промышленность. Керда арахецача продукце дикал лакха йоаккхаш йола машинаш еза. ТIаккха, цу машинашта эшаш йола оатхалаш кийчъеш ва со. Аз укх цехе болх беча шин шера тайп-тайпара оатхалаш кийчъяьй. ХIанз аз кийчъеш яраш валаш яха оатхалаш я. Из чIоагIа чоалхане а. уйла тIаяхийта кийчъе а езаш оатхал я. Ховш ма дий, хIара машин а мотор боацаш хилац. ТIаккха цу моторий керттера оатхалаш вIашагIъювзаш яраш валаш яха оатхалаш я. Уж мел чоалхане я хорвгда, вала пIелгал сома йоацача юхьига чу бурувца Iург доаккхача хана. из Iург хила дезача дустамал миллиметра ворхI эзарлагIа дакъа бурув харцахь даьлча, уж валаш брак лоархIаш хилар.

— Аз укх цехе болх беча шин шера кийчъяь цхьаккха а оатхал брак лаьрхIаяц са, — йоах Амаде.

ХIанз аз кийчъеш ярех цхьа оатхал кийчъяра 1 сахьат совгIа ха еза нормах. ТIаккха, царех сменах 8 вал гаргга хул. Аз сменах тхъаьннега кхаччалца оатхал кийчъю, вешта аьлча хадданза 200—250 процент балха норма кхоачашъю.

— Малав из хьоца болх бер? — аьнна хьаьттар оаха Бериевга.

— Из соца болх беш вац, — аьлар токара, — из № 3 йолча ремесленни училищера дешархо ва. Токарни говзала Iомавара сога хьавеннав из цеха начальнико а мастеро а... Дика токарь хила мегаш ва Хамхоев Iийса... Сона хIанзале а гучадаьннад токара говзал езаши из йовза гIерташи вола ученик из хилар.

Бериев Амади цеха коллективо сий а деш, ший гIулакх дика а довзаш вола токарь ва. Мастера Каледина Михаила Ивановича дувцарах тхона хайра Амаде ше цу цехе болх беш волча шин шера кхоъ ученик Iома а ваь, токараш болаш кийчбаь хилар, хIаьта уж хIанз цу механически цехе болх беш а ба. Хамхоев Iийса хIанз виъагIа ученик ва цо Iомавеш.

— Производстве балха толамаш доахаш хиларал совгIа,—йоах Михаила Ивановича, — цехе юкъарча вахаре а дика дакъа лоацаш ва Бериев. Из, ше вахача общежитерча болхлошта юкъе цеха профсоюзни организаце тIадилларца культурно-кхетама болх дIахьош ва. Цо болхлошта юкъе хадданза деш керда газеташ, журналаш, цо царна дувц вай мехка а республике гIоллара балхацара а вахарцара а керда дараш.

Бериев Амади болхлой коллективо кхеваь болхло ва. Цудухьа, кхетош да из шийна хьалхашка латтача балха декхарех дог лазаш хилар. Цеха кулгалхоша из балха норма тIехкхоачашъеш а ше кийчъеш йола оатхалаш тIехдикалца кийчъеш а хилар бахьан долаш тIеххьарча шин шера диазза ахчанца совгIат деннад Бериевна.

Ший говзалах доккхал а деш, шийна хьалхашка латташ дола декхараш кхоачашдара ший низ ца кхобеш къовсам а лоаттабеш, коллектива веза а везаш волча Бериев Амадеца тхоай хьоашал тоссадаларах чIоагIа раьза долаш дIадахар тхо «Красный молот» завода механически цехера.

А. ВЕДЗИЖЕВ.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре.

Йоккха зал — **«Машара хьалхара ди».**

Долалу: 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

ЗIамига зал № 1 — **«Ший дегIа господин».**

Долалу: 8.30, 10.30, 12.30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30, 10.30.

ЗIамига зал № 2 — **«Машара хьалхара ди».**

Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.

ЗIамига зал № 3 — **«Ший дегIа господин».**

Долалу: 9.15, 11.15, 1.15, 3.15, 5.15, 7.15, 9.15.

26-ча октябре денз ерригача залашка **«Сатийнача ара».**

«Родина» яхача кинотеатре.

Iан зал — берий сеанс — **«Сампо», «Машара хьалхара ди».**

Долалу: 3, 7.

Ахкан зал **«Эскадрилья «Летучая мышь».**

Долалу: 11, 5.

«Кочубей» долалу: 1, 9.

«ЦIимхара кхалсаг».

Долалу: 6, 8.

26 октябре ахкан зале **«Сатийнача ара».**

Городе Грозне Шаумяна улица 74 номерах вахаш волча **Соколов Борис Викторовича** Московски улица, 64 номере яхаш йола г-нка **Соколова Нина Андреевна** ше йитарах дола дош суде деннад.

Дош дувцаргда г. Грозне Ленински района халкъа суда 3-ча участке.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица, 23. ТЕЛЕФОНАШ: редактора — 2-41-23: редактора зам. — 2-07-01: бехктокхама секретара — 2-25-72: Корректорске — 2-30-91 партийни вахарен экономикан отделий — 2-25-72:

СФ02397 1918 шерарча 11-ча августа цIерагIа йола типографи, Нохч-ГIалгIай АССР, г. Грозный, Револоце проспект, 30/3: Заказ № 6578